

Openbare versie

Migratieradar T2

mei – augustus 2022

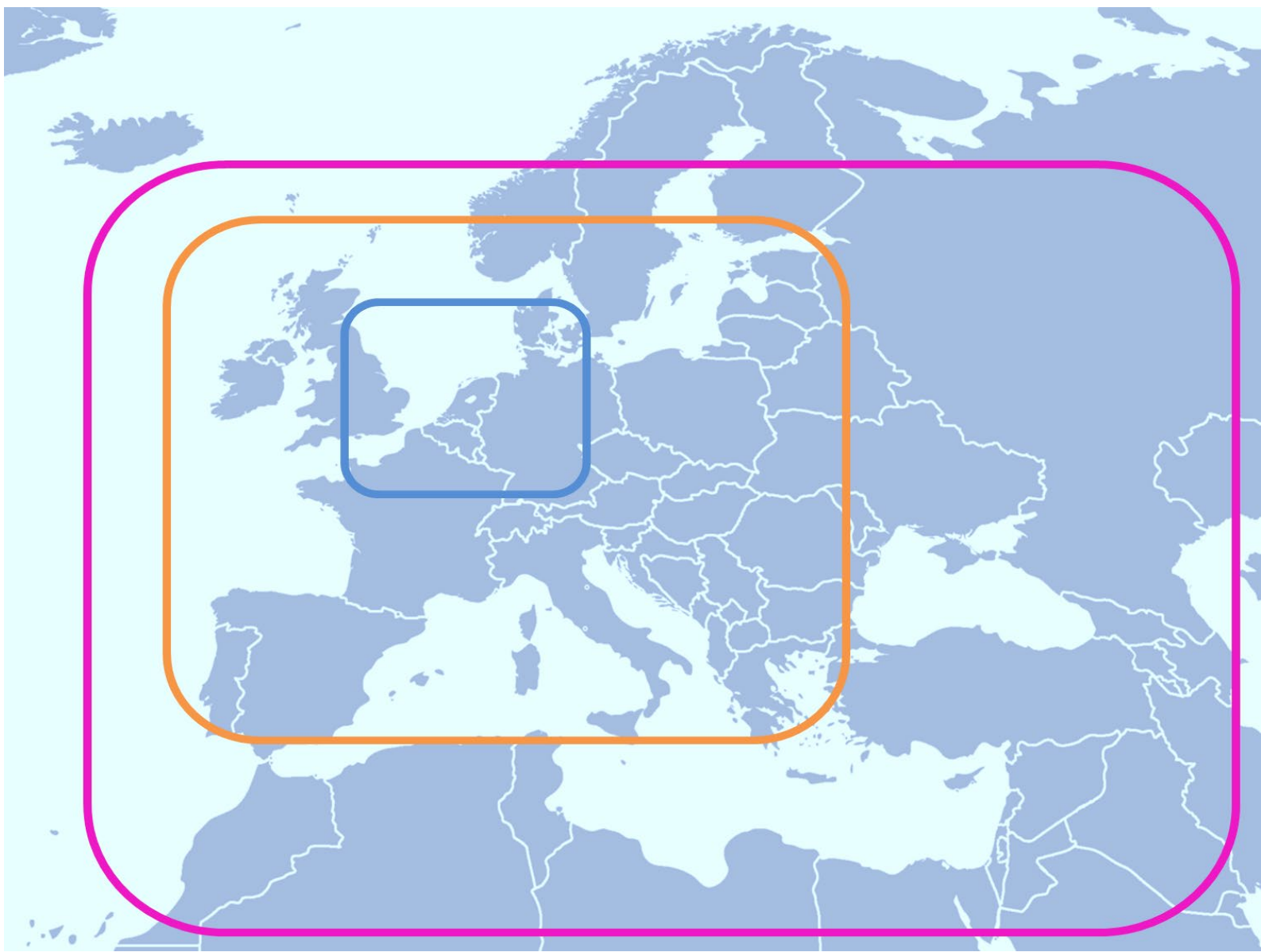
Ontwikkeling en verwachting van asiel gerelateerde migratie

Koninklijke Marechaussee

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Colofon

Titel	Openbare versie Migratieradar mei - augustus 2022. Ontwikkeling en verwachting van asiel-gerelateerde migratie.
Inhoud	De Openbare versie Migratieradar is een kwalitatief en kwantitatief analyseproduct. Het analyseert asiel-gerelateerde migratie naar en binnen de EU+ (Europese Unie, Verenigd Koninkrijk, Noorwegen, Zwitserland en IJsland) met een specifieke focus op Nederland. Deze versie van het rapport bevat de volgende onderdelen: 1. asielaanvragen in Nederland en in de EU+; 2. 4 uitgelichte nationaliteiten; 3. ontwikkelingen in herkomst- en transitlanden; 4. (beleids)ontwikkelingen in Nederland, en in de EU
Rapportageperiode	De Openbare versie Migratieradar wordt eens per tertiaal uitgebracht. Dit rapport kijkt terug op de periode mei - augustus 2022. De gegevens zijn ter vergelijking aangevuld met gegevens uit voorgaande maanden en uit dezelfde periode van een jaar eerder.
Samenwerking	De Openbare versie Migratieradar is tot stand gekomen door samenwerking met Team Onderzoek en Expertise Land en Taal (TOELT) van de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND) en de Koninklijke Marechaussee (KMar).
Bronnen	De Openbare versie Migratieradar is gebaseerd op informatie uit databases (van o.a. IND-METiS, , Eurostat, IOM en UNHCR), en mediaberichten. IND SUA Onderzoek & Analyse Ministerie van Justitie en Veiligheid Immigratie en Naturalisatiedienst Rijnstraat 8 2515 XP Den Haag Postbus 16275 2500 BG Den Haag

Inhoud

1	TERUGBLIK ASIELAANVRAGEN IN NEDERLAND EN IN DE EU+	4
1.1	EERSTE ASIELAANVRAGEN IN NEDERLAND.....	4
1.1.1	<i>Asielaanvragen van personen afkomstig uit “veilige landen van herkomst”</i>	<i>6</i>
1.1.2	<i>Asielaanvragen van personen uit visumvrije landen.....</i>	<i>7</i>
1.1.3	<i>Asielaanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen.....</i>	<i>7</i>
2	UITGELICHTE NATIONALITEITEN	10
2.1	JEMENIETEN.....	10
2.1.1	<i>Toelichting cijfers</i>	<i>10</i>
2.1.2	<i>Ontwikkelingen</i>	<i>10</i>
2.2	TURKEN.....	11
2.2.1	<i>Toelichting cijfers</i>	<i>11</i>
2.2.2	<i>Ontwikkelingen</i>	<i>11</i>
2.3	ERITREEËRS.....	12
2.3.1	<i>Toelichting cijfers</i>	<i>12</i>
2.3.2	<i>Ontwikkelingen</i>	<i>13</i>
2.4	SOMALIËRS	13
2.4.1	<i>Toelichting cijfers</i>	<i>13</i>
2.4.2	<i>Ontwikkelingen</i>	<i>14</i>
3	RELEVANTE ONTWIKKELINGEN IN DE REGIO'S.....	15
3.1	SUB-SAHARA AFRIKA	15
3.1.1	<i>Ethiopië</i>	<i>15</i>
3.1.2	<i>Nigeria</i>	<i>15</i>
3.2	NOORD-AFRIKA	16
3.2.1	<i>Marokko.....</i>	<i>16</i>
3.2.2	<i>Tunesië.....</i>	<i>17</i>
3.3	AZIË	17
3.3.1	<i>Iran.....</i>	<i>17</i>
3.3.2	<i>Afghanistan.....</i>	<i>18</i>
3.3.3	<i>Pakistan</i>	<i>19</i>
3.3.4	<i>China</i>	<i>19</i>
3.4	MIDDEN-OOSTEN	20
3.4.1	<i>Syrië</i>	<i>20</i>
3.4.2	<i>Irak.....</i>	<i>21</i>
4	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN DE EU	23
4.1	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND.....	23
4.2	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN ANDERE EU-LIDSTATEN	26
4.3	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN OP EU-NIVEAU	27
	BIJLAGE I HET GEBRUIK VAN MIGRATIE- EN ASIELDATA.....	29

1 Terugblik asielaanvragen in Nederland en in de EU+

In dit hoofdstuk worden de ontwikkelingen van asielaanvragen van de meest voorkomende en meest opvallende nationaliteiten in Nederland en de EU+¹ in het tweede tertaal van 2022 weergegeven.

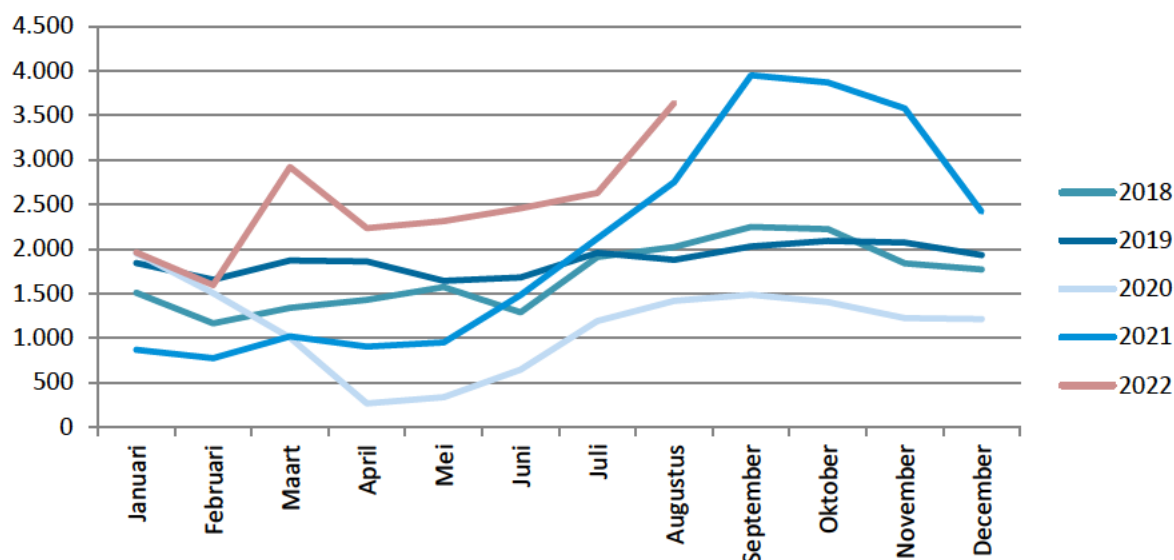
Leeswijzer

In deze paragraaf wordt gerapporteerd over het aantal eerste asielaanvragen in Nederland. Tijdens het tweede tertaal was er sprake van een achterstand bij de registratie van nieuwe asielzoekers in Nederland. Deze achterstand was aan het einde van het tertaal nog niet geheel ingelopen. Hierdoor geven de onderstaande cijfers geen *exact* beeld van ontwikkeling van de instroom en herkomst van asielzoekers in de besproken periode. Zij geven naar onze mening wel een goed *indicatief* beeld.

1.1 Eerste asielaanvragen in Nederland

In het tweede tertaal is het totaal aantal ingediende eerste asielaanvragen (11.047) *gestegen* in vergelijking met het voorgaande tertaal (+2.334, +27%). Zoals zichtbaar in [Figuur 1.1](#) is er sprake van een seizoen effect: het aantal asielaanvragen neemt in de loop van de zomer doorgaans toe. Echter, is ook in het figuur te zien dat het aantal eerste asielaanvragen een stuk hoger ligt dan voorgaande jaren in dezelfde periode (+3.737, +51% t.o.v. 2021). Vorig tertaal zagen we ook al dat het aantal aanvragen hoger lag dan in de jaren daarvoor. In 2020 en 2021 werd de asielinstroom beïnvloed door de COVID-19 pandemie en de daaraan gerelateerde reisrestricties, maar te zien is dat het aantal aanvragen ook hoger ligt dan in 2018 en 2019, toen de COVID-pandemie de reisbewegingen nog niet beïnvloedde. Ook op EU+ niveau ligt het aantal asielaanvragen op een hoger niveau dan voorgaande jaren.

Figuur 1.1 – Aantal eerste asielaanvragen van januari 2018 t/m augustus 2022

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 13 september 2022.

In [Figuur 1.2](#) is zichtbaar dat de daling van het aantal eerste asielaanvragen uit het eerste tertaal niet doorzet. Voor alle nationaliteiten uit de top 5 is het aantal asielaanvragen ten opzichte van het eerste tertaal van 2022 gestegen, dan wel stabiel gebleven, terwijl het totaal aantal asielaanvragen van de nationaliteiten die buiten de top 5 vallen is afgenomen. Van de nationaliteiten in de top 5 is het aantal eerste asielaanvragen van Syriërs, (+2.008, +91%), Turken (+469, +83%) en Eritreeërs (+128, +38%) gestegen. Het aantal asielaanvragen van Afghanen en Jemen zijn stabiel gebleven.

¹ In Eurostat: Europese Unie, Noorwegen, Zwitserland IJsland, Liechtenstein en Montenegro.

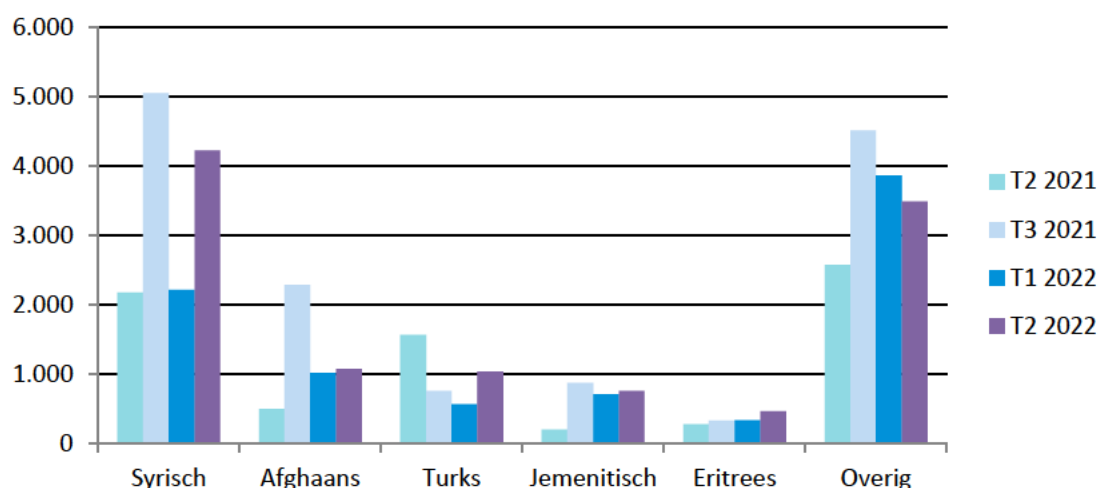
Afghaanse asielzoekers zijn de afgelopen periode grotendeels als evacués naar Nederland gekomen. Voor de achtergrond van asielzoekers uit Jemen zie [paragraaf 2.1](#).

Het aantal aanvragen van Syriërs was in het laatste tertiaal van 2021 al gestegen, om begin 2022 te dalen, waarschijnlijk vanwege de reis-belemmerende weersomstandigheden in de winter. In het tweede tertiaal, toen de weersomstandigheden weer verbeterden, is het aantal aanvragen vervolgens weer toegenomen. Mogelijk is de stijging die in 2021 inzette veroorzaakt doordat veel Syriërs gewacht hebben met doorreizen tot de reisrestricties vanwege Covid-19 opgeheven werden. Daarbij nam tegelijkertijd het anti-vluchtelingensentiment in Turkije toe en verslechterden de omstandigheden in de vluchtelingenkampen in Griekenland, waardoor meer Syriërs zich mogelijk genoodzaakt voelden door te reizen. Bovendien is de situatie in Syrië zelf ook nog steeds gespannen (zie [paragraaf 3.4.1](#)). Het aantal aanvragen van Syriërs is ook op EU+ niveau gestegen.

In Turkije is sprake van blijvende politieke spanning voor aanhangers van Gülen en voor Koerden. Daarnaast is er sprake van hoge inflatie, waardoor economische problemen ontstaan. Mogelijk heeft de stijging van het aantal aanvragen van Turken er deels mee te maken dat Turken transitvisumvrij kunnen inreizen in Nederland. Nadat in Spanje was onderkend dat veel Turken tijdens transit op Spaanse luchthavens asiel aanvroegen, heeft dit land in augustus een transitvisumplicht voor Turken ingevoerd (zie [paragraaf 4.2](#)). Frankrijk deed dit al begin juli. Mogelijk wordt daarom nu uitgeweken naar andere luchthavens binnen de EU. Ook op Schiphol maakt een deel van de Turkse reizigers misbruik van de mogelijkheid om in transit asiel aan te vragen. Nederland zal per 1 december aanstaande een transitvisumplicht voor Turkse onderdanen invoeren. Nederland staat op de vijfde plek van ontvangende landen voor Turken in de EU+. Het inwilligingspercentage (98%) is ook één van de hoogste in de EU+ (gemiddeld 39%) (zie [paragraaf 2.2.1](#)) Het aantal aanvragen van Turken is ook op EU+ niveau gestegen.

Mogelijk heeft geïntensiverde rekrutering in Eritrea van een steeds grotere groep mannen (nu tot de leeftijd van 55 jaar) vanwege de deelname van Eritrese troepen aan de strijd in Tigray effect gehad op het aantal aanvragen van Eritreeërs.

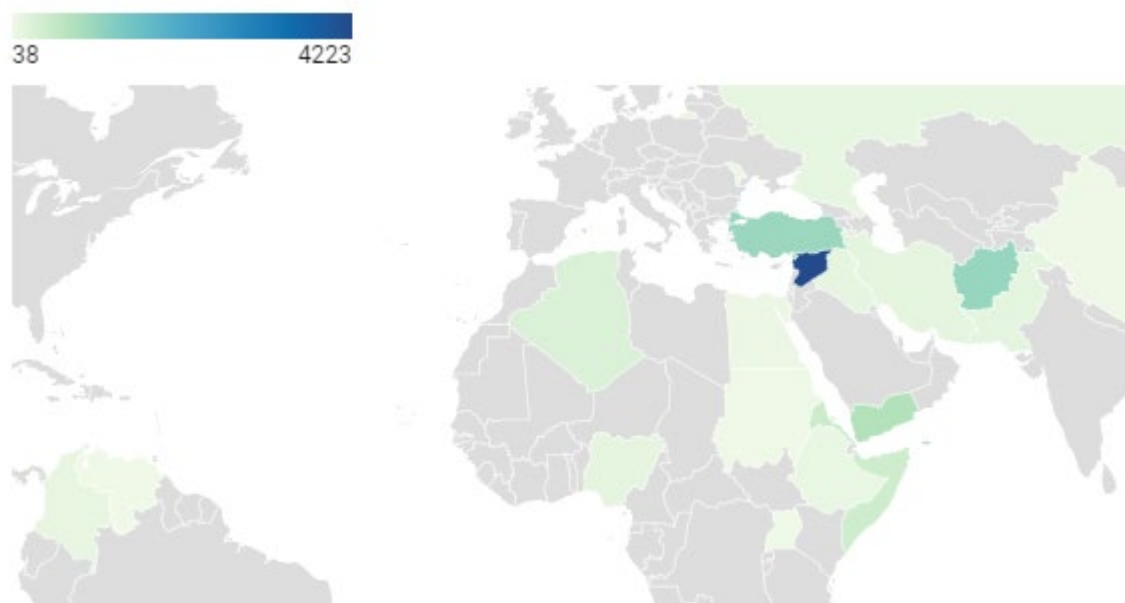
Figuur 1.2 – Aantal eerste asielaanvragen in T2 in Nederland voor top 5 nationaliteiten

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 13 september 2022. Top 5 is gebaseerd op de top 5 in het tweede tertiaal 2022.

In [Figuur 1.3](#) worden de top 20 nationaliteiten die in het tweede tertiaal een eerste aanvraag in Nederland deden weergegeven. Naarmate een land donkerder gekleurd is, zijn er meer eerste asielaanvragen door personen met de nationaliteit van dat land gedaan.

Figuur 1.3 – Visuele weergave top 20 nationaliteiten eerste asielaanvragen in Nederland T2

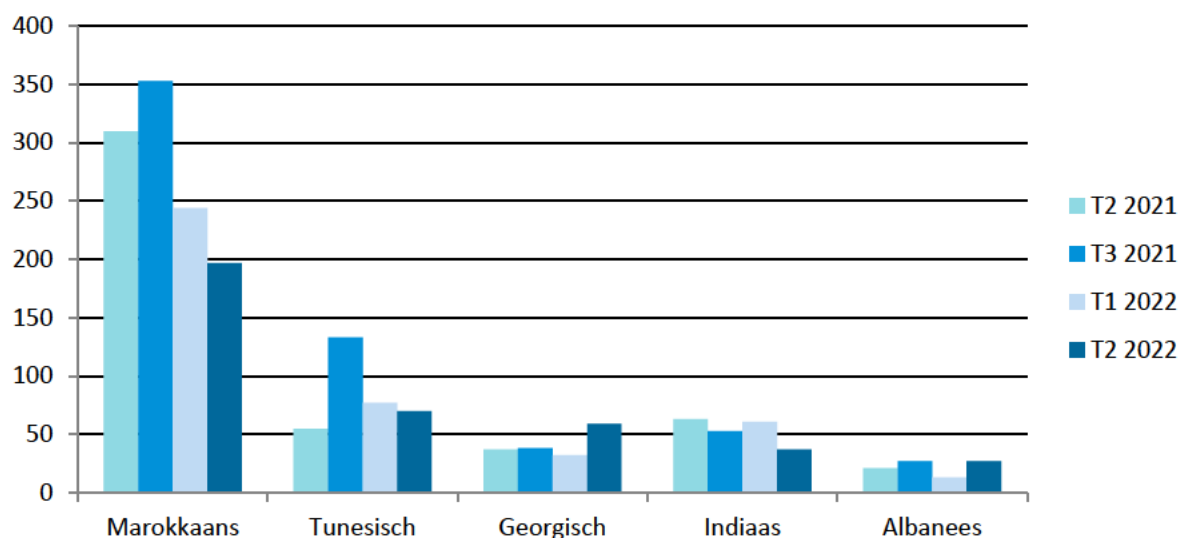
Bron: METiS Factboards, geraadpleegd op 13 september 2022. Figuur gemaakt op datawrapper.de.

1.1.1 Asielaanvragen van personen afkomstig uit “veilige landen van herkomst”

Het totale aantal aanvragen van personen met een nationaliteit van veilige landen van herkomst (465) is in het tweede tertaal *stabiel gebleven*, ten opzichte van vorig tertaal (-31, -6%), maar *gedaald* ten opzichte van tertaal 2 in 2021 (-239, -36%). Vorig tertaal zagen we ook al dat het aantal aanvragen van asielzoekers uit veilige landen van herkomst lager lag dan in vergelijking met dezelfde periode in 2021. In 2021 en 2022 zijn een aantal landen van de lijst met veilige landen van herkomst verwijderd, waaronder Algerije en Oekraïne. Algerije stond voor het verwijderd werd in de top 5. Bovendien kunnen personen uit Oekraïne sinds februari 2022 gebruik maken van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming, waardoor er weinig asielaanvragen door Oekraïners worden gedaan. Oekraïne stond in het laatste tertaal van 2021 in de top 5 van veilige landen van herkomst met 35 eerste asielaanvragen.

Dit tertaal nam het aantal aanvragen van Georgiërs (+27, +84%) en Albanezen (+14, +108%) toe. Het aantal eerste asielaanvragen van Marokkanen nam het meest af in vergelijking met het vorige tertaal (-47, -19%). Ook valt op dat het aantal Indiërs iets is afgenomen (-24, -39%); in de EU+, en dan voornamelijk in Oostenrijk, is het aantal aanvragen van Indiërs echter gestegen.

Figuur 1.4 – Aantal eerste asielaanvragen in Nederland voor top 5 nationaliteiten van veilige landen van herkomst T2

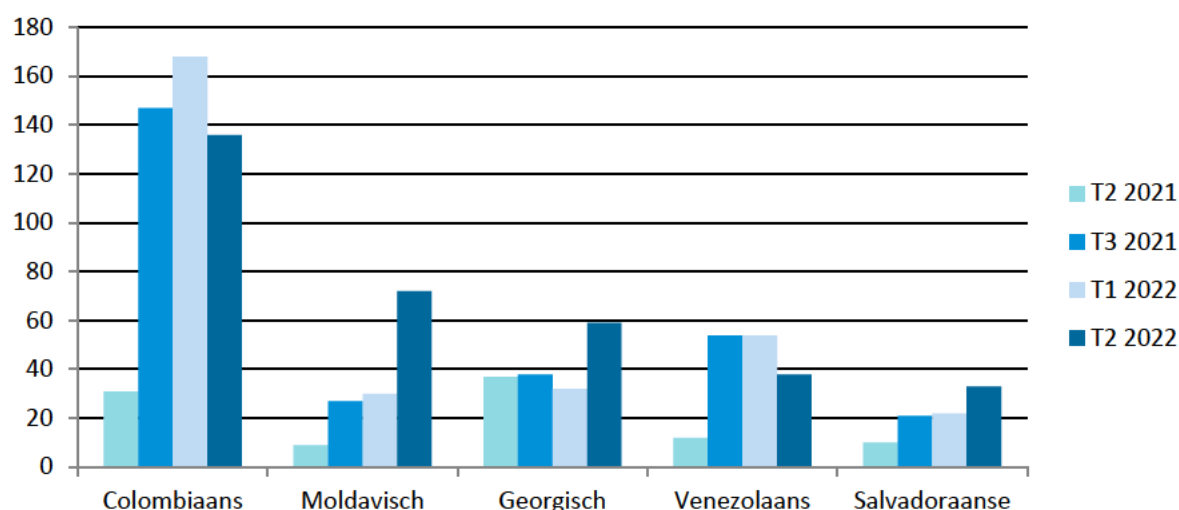

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 13 september 2022. Top 5 is gebaseerd op de top 5 in het tweede tertaal 2022.

1.1.2 Asielaanvragen van personen uit visumvrije landen

Het aantal aanvragen van personen afkomstig uit visumvrije landen is in het eerste tertaal (429) *licht gestegen* in vergelijking met het voorgaande tertaal (+39, +10%), en *gestegen* in vergelijking met het tweede tertaal van 2021 (+235, +121%). Bij de top 5 nationaliteiten valt vooral de stijging van Georgiërs en Moldaviërs op (zie ook [Figuur 1.5](#) hieronder). In deze periode vorig jaar werd de asielinstroom nog beïnvloed door de COVID-19 pandemie en de daaraan gerelateerde reisrestricties.

Figuur 1.5 – Aantal eerste asielaanvragen in Nederland voor top 5 nationaliteiten afkomstig uit visumvrije landen T2

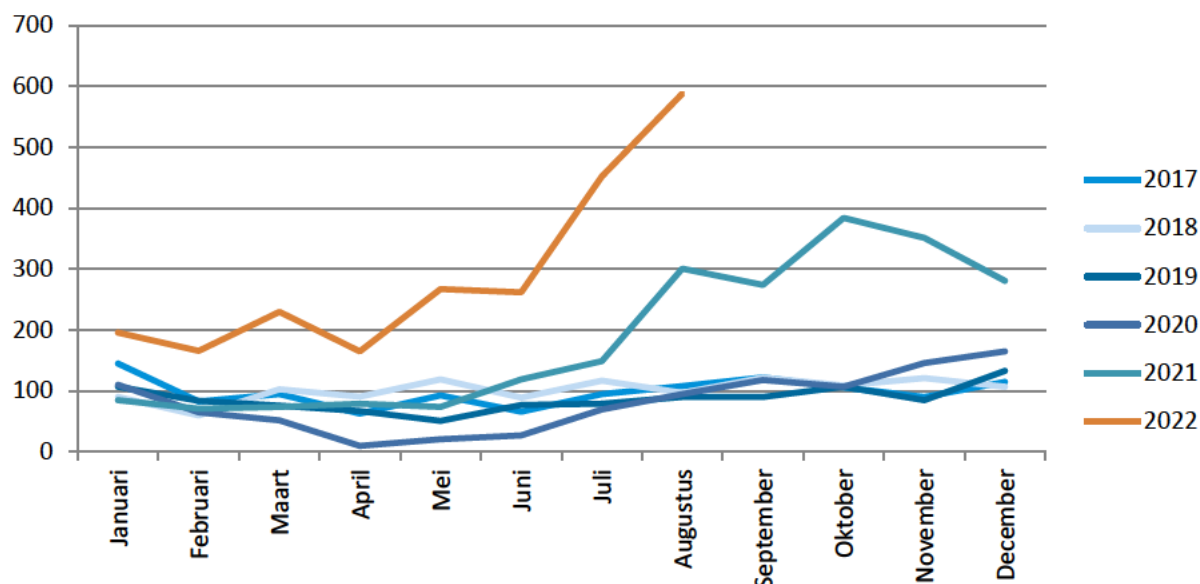
Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 13 september 2022. Top 5 is gebaseerd op de top 5 in het tweede tertaal 2022.

1.1.3 Asielaanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen

In [figuur 1.6](#) is te zien dat het aantal aanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) in het tweede tertaal is *gestegen* (1.569) in vergelijking met voorgaand tertaal (+812, +107%), en dat het aantal ook hoger ligt dan in hetzelfde tertaal in 2021 (+926, +144%). Ook het aandeel amv's (14%) van de totale asielinstroom is gestegen ten opzichte van het tertaal hiervoor (9%). Op EU+ niveau stijgt het aandeel amv's ook, maar in een lager tempo dan in Nederland. O&A heeft onlangs een analyse uitgevoerd naar aanleiding van de stijging van het aantal amv's in Nederland. Hieruit kwam naar voren dat het beeld dat amv's hebben van de Nederlandse

asielprocedure, opvang en nareisbeleid mogelijke *pullfactoren* zijn. Ook bleek dat waarschijnlijk een groeiend deel van de amv's niet rechtstreeks uit het land van herkomst komt: zij hebben een (langere) tijd elders gewoond, o.a. in vluchtelingenkampen in de regio van hun herkomstland (bijvoorbeeld Syriërs in Turkije) of in Griekenland. Zij reizen nu mogelijk door vanwege verschillende *pushfactoren* zoals gevoelens van onveiligheid door vijandige houdingen in de gastlanden, een tekort aan toekomstperspectief in de gastlanden, een veranderend beleid in andere Europese landen en het voorbeeld van anderen die alsnog naar Europa zijn doorgereisd.²

Figuur 1.6- Aantal eerste asielaanvragen in Nederland door amv's van 2017 t/m augustus 2022

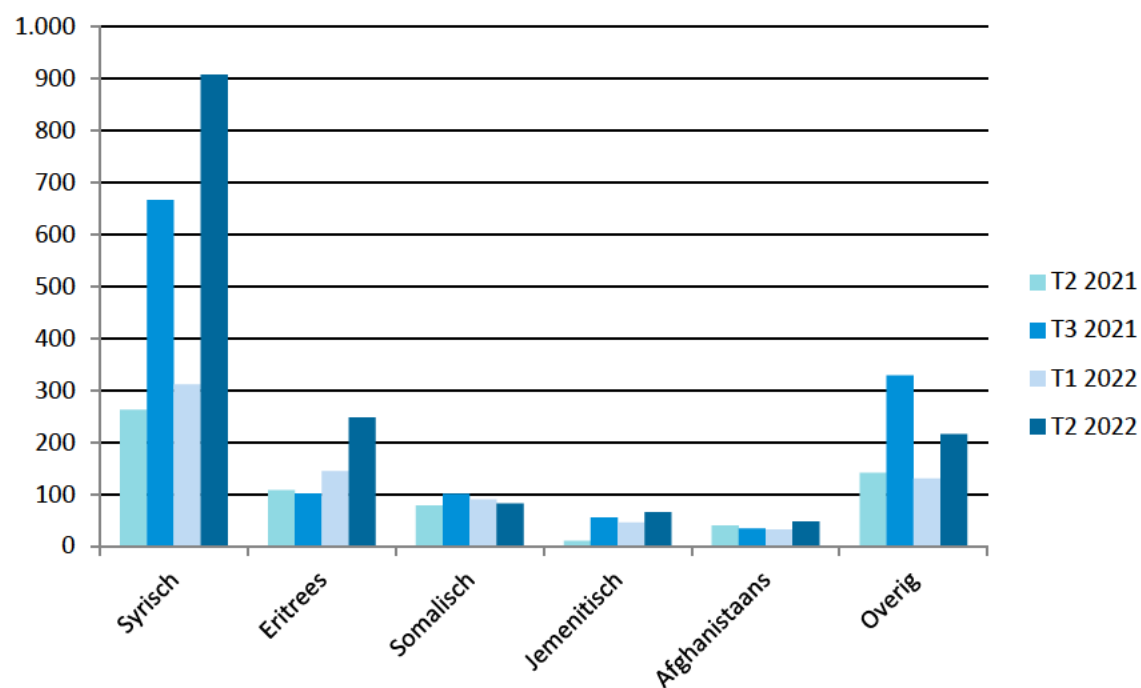

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 13 september 2022.

In **Figuur 1.7** is te zien dat voornamelijk het aantal aanvragen van Syrische amv's (+596, +191%), Eritrese amv's (+103, +71%) en amv's van de 'overige nationaliteiten' die buiten de top 5 vallen samengenomen (+85, +65%) gestegen zijn ten opzichte van het vorige tertaal. Ook het totaal aantal eerste asielaanvragen van Syriërs en Eritreeërs is dit tertaal gestegen. Het aandeel amv's in de totale instroom van Syriërs (van 14% naar 22%) en Eritreeërs (van 43% naar 53%) is eveneens gestegen ten opzichte van vorig tertaal. Nederland lijkt voor sommige nationaliteiten aantrekkelijker te zijn. Uit cijfers van Eurostat blijkt dat meer dan de helft van de eerste asielaanvragen van Eritrese amv's binnen de EU in Nederland wordt ingediend, en bijna een kwart van de eerste asielaanvragen van Syrische amv's. Zie ook het rapport '[analyse alleenstaande minderjarige vreemdelingen](https://ind.nl/nl/documenten/08-2022/analyse-instroom-alleenstaande-minderjarige-vreemdelingen-juni-2022.pdf)' voor mogelijke verklaringen hiervoor.

² Onderzoek en Analyse (O&A), analyse alleenstaande minderjarige vreemdelingen: <https://ind.nl/nl/documenten/08-2022/analyse-instroom-alleenstaande-minderjarige-vreemdelingen-juni-2022.pdf>.

Figuur 1.7 – Aantal eerste asielaanvragen in Nederland door amv's voor top 5 nationaliteiten T2

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 13 september 2022. Top 5 is gebaseerd op de top 5 in het tweede tertiaal 2022.

2 Uitgelichte nationaliteiten

In dit hoofdstuk worden vier nationaliteiten uitgelicht om inzicht te geven in de ontwikkelingen in de landen van herkomst. Daarnaast wordt ingegaan op opvang in de regio en eventuele reisroutes richting de EU.³

In onderstaande cijferoverzichten per nationaliteit is voor de eerste asielaanvragen in Nederland gebruik gemaakt van Metis-data.⁴ Voor asielaanvragen in de EU+ is gebruik gemaakt van Eurostat-data. De data in Eurostat waren compleet t/m juni.⁵ De maanden juli en augustus ontbreken dus in dit hoofdstuk. De top drie ontvangende landen is berekend op basis van de beschikbare maanden (t/m juni).

2.1 Jemenieten

2.1.1 Toelichting cijfers

In het tweede tertaal van 2022 zijn in Nederland 760 eerste asielaanvragen ingediend door Jemenieten. Het aantal aanvragen van Jemenieten is vanaf het laatste tertaal van 2021 toegenomen. De meerderheid van de eerste asielaanvragers is man (89%). Het grootste deel van de aanvragers is tussen de 20 en 30 jaar (41%). 15 procent is jonger dan 18 jaar, zo'n 9 procent is amv.

In mei en juni 2022 zijn in de EU+ 805 eerste asielaanvragen ingediend door Jemenieten, waarvan 44 procent in Nederland. Nederland ontvangt daarmee de meeste Jemenieten van de EU+ (365 in mei en juni), gevolgd door Duitsland (185) en België (85).⁶

Het gemiddelde inwilligingspercentage in de EU+ lag in het tweede kwartaal van 2022 rond de 85 procent. Het inwilligingspercentage van Nederland was een van de hoogste, namelijk 99 procent. De inwilligingspercentages van Duitsland en België waren respectievelijk 73% en 88%.⁷

Mogelijk zorgt het hogere inwilligingspercentage in Nederland ervoor dat Jemenieten vaker voor Nederland kiezen. Ook kent Nederland inmiddels een behoorlijke Jemenitische gemeenschap, hetgeen als *pull-factor* kan werken. Momenteel voert de afdeling Onderzoek en Analyse (O&A) een ad hoc onderzoek uit naar de hogere instroom van Jemenieten.

2.1.2 Ontwikkelingen

Politieke ontwikkelingen en veiligheidssituatie

De officiële Jemenitische regering en de Houthi's hebben het bestand, dat ze in april 2022 hadden gesloten, met ingang van 2 augustus met twee maanden verlengd. Door het bestand zijn de gevechten afgenomen en is het vliegverkeer voor burgers vanuit de hoofdstad Sana'a weer op gang gekomen. Ook de brandstofcrisis is verlicht. Tegelijkertijd beschuldigen beide partijen elkaar van het schenden van het bestand en de opbouw van troepen. Een van de hoofdelementen in het bestand, namelijk de heropening van de wegen rond de stad Taiz, is nog niet nageleefd. De Speciale Gezant van de VN voor Jemen had voor de tweede keer een herzien voorstel bij de partijen ingediend, maar dit voorstel is door de Houthi's afgewezen.⁸ De Houthi's blokkeren en bestoken Taiz nog steeds en dit zorgt voor massa-ontheemding, een groot aantal gewonden en dodelijke slachtoffers door beschietingen, hongersnood en uitgeputte waterreserves. Kortgezegd:

3 De selectie van deze nationaliteiten is gemaakt op basis van een enquête die gehouden is onder de lezers van eerdere edities van de Migratieradar. Redenen om een bepaalde nationaliteit uit te lichten hadden te maken met een verhoogde instroom, ontwikkelingen in het land van herkomst of vanwege het toegenomen belang als transitland. Vervolgens is door het Migratieradar-team een selectie gemaakt van de in de enquête genoemde nationaliteiten.

4 Metis is het datawarehouse van de IND.

5 Enkele lidstaten hadden al wel recentere cijfers aangeleverd.

6 Bron: Eurostat. De aantallen van Litouwen ontbreken.

7 Bron: Eurostat. Het gaat hier om het gemiddelde inwilligingspercentage in de periode vanaf mei en juni 2022.

8 Security Council Report, *August 2022 Monthly Forecast, Yemen*, <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2022-08/yemen-45.php>

een humanitaire crisissituatie.⁹ Op 2 oktober werd bekend dat het bestand tussen de strijdende partijen niet wordt verlengd. Men vreest voor het opleven van de gewapende strijd.¹⁰

Vluchtelingen, ontheemden en de humanitaire situatie

In juli 2022 zijn zo'n 2500 ontheemde families in de provincie Marib getroffen door hevige regens en overstromingen en zijn daarbij dakloos geworden. In de provincie Marib zijn in diverse districten zo'n zestien vluchtelingenkampen overstroomd. In het Al Jufainah kamp alleen al bevonden zich 71.000 ontheemden die voor gevechten op de vlucht waren.¹¹

In Jemen verblijven volgens de UNHCR 98.305 vluchtelingen uit diverse landen (voornamelijk uit Somalië en Ethiopië). Verder zijn er 1.280.562 teruggekeerde ontheemden en 4.288.739 ontheemden. In totaal hebben 23.400.000 mensen in het land hulp nodig.¹²

2.2 Turken

2.2.1 Toelichting cijfers

In het tweede tertaal van 2022 zijn in Nederland 1.037 eerste asielaanvragen ingediend door Turken. Het aantal aanvragen van Turken is daarmee met 83 procent toegenomen ten opzichte van het vorige tertaal, maar 34 procent lager dan hetzelfde tertaal een jaar geleden. De meerderheid van de eerste asielaanvragers is man (68%). Het grootste deel van de aanvragers is tussen de 20 en 50 jaar (70%). 20 procent is jonger dan 18 jaar, zo'n 1 procent is amv.

In mei en juni 2022 zijn in de EU+ 6.400 eerste asielaanvragen ingediend door Turken, waarvan 8 procent in Nederland. Nederland staat daarmee op de vijfde plek ontvangende landen met 485 aanvragen in mei en juni. De meeste asielaanvragen in de EU+ zijn in mei en juni ingediend in Duitsland (2.490), Frankrijk (1.500) en Zwitserland (735).¹³

Het gemiddelde inwilligingspercentage in de EU+ lag in het tweede kwartaal van 2022 rond de 39 procent. Het inwilligingspercentage van Nederland (98%) was samen met die van Zwitserland (94%) een van de hoogste. De inwilligingspercentages van Duitsland (24%) en Frankrijk (14%) behoorden samen met die van Spanje (24%) en Oostenrijk (32%) tot de laagste.¹⁴

Mogelijk zorgt het hogere inwilligingspercentage in Nederland ervoor dat Turken vaker voor Nederland kiezen, alsmede de mogelijkheid om transitvisumvrij via Nederland te reizen.¹⁵

2.2.2 Ontwikkelingen

Politieke ontwikkelingen

Een Turkse rechtbank heeft het strafproces uitgesteld tegen Ekrem İmamoğlu, burgemeester van Istanbul en tegenstander van president Erdoğan. İmamoğlu is beschuldigd van het beledigen van overheidsfunctionarissen. Volgens peilingen zou Ekrem İmamoğlu bij de verkiezingen van juni 2023 een sterke uitdager zijn voor Erdoğan.¹⁶ Wanneer hij in dit strafproces veroordeeld wordt loopt de CHP-burgemeester het risico uit zijn ambt gezet te worden.¹⁷

9 Middle East Institute, *Yemen's Truce Has Failed In Taiz*, augustus 2022, https://www.mei.edu/sites/default/files/2022-08/Yemen%27s%20Truce%20Has%20Failed%20in%20Taiz_0.pdf

10 <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/10/03/vrees-voor-hervatting-oorlog-in-jemen-a4143974>

11 France24, *Yemen: Torrential rains destroy camps for thousands of internally displaced people*, 15 juli 2022, <https://observers.france24.com/en/middle-east/20220718-yemen-torrential-rains-destroy-camps-for-thousands-of-internally-displaced-people>

12 UNHCR, *Operational Data Portal Refugee Situations – Yemen*, 2022, <https://data.unhcr.org/en/country/yem> UNHCR, *UNHCR Operational Update – Yemen*, 19 August 2022, <https://data.unhcr.org/en/documents/details/95294>

13 Bron: Eurostat. De aantallen van Litouwen ontbreken.

14 Bron: Eurostat. Het gaat hier om het gemiddelde inwilligingspercentage in de periode vanaf mei en juni 2022.

15 Nederland zal per 1 december aanstaande een transitvisumplicht voor Turkse onderdanen invoeren.

16 Reuters, *Turkish court adjourns case against top Erdogan opponent to November*, 21 september 2022,

<https://www.reuters.com/world/middle-east/turkish-court-adjourns-case-against-top-erdogan-opponent-november-2022-09-21/>

17 Duvar English, *Istanbul Mayor Ekrem İmamoğlu, from the main opposition CHP, has said that he could be dismissed from the post if President Recep Tayyip Erdoğan assumes power once again in the upcoming elections*, 4 juli 2022, <https://www.duvarenglish.com/istanbul-mayor-imamoglu-says-he-could-be-dismissed-if-erdogan-wins-presidency-again-news-60993>

Osman Kavala

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft Turkije terechtgewezen omdat het land geweigerd heeft filantroop en mensenrechtenactivist Osman Kavala vrij te laten. Het Europese Hof eiste in december 2019 de vrijlating van Kavala, die tot levenslang was veroordeeld, maar tot nu toe is Turkije niet op deze eis ingegaan. De uitspraak van het Europees Hof kan ertoe leiden dat de Raad van Europa besluit Turkije uit de Raad te zetten.¹⁸

Arrestaties

Op 15 juli 2022 zouden er zo'n 80 zwangere vrouwen zijn gearresteerd op verdenking van lidmaatschap van de Gülenbeweging.¹⁹ Op 27 juli 2022 hebben de Turkse autoriteiten 3 veroordeelde Gülenisten gearresteerd en vastgezet nadat ze door Griekenland naar Turkije waren teruggestuurd. De groep Gülenisten was veroordeeld tot straffen van een aantal maanden tot 10 jaar.²⁰ De Turkse politie heeft op 2 september 2022 HDP-parlementariër Semra Güzel gearresteerd op verdenking van terrorisme, nadat haar in maart 2022 haar politieke immuniteit was afgenomen.²¹

Vluchtelingen en ontheemden

In juli 2022 verbleven er ongeveer 3,6 miljoen Syrische vluchtelingen in Turkije.²² Verder verbleven er in september zo'n 322.000 vluchtelingen van andere nationaliteiten.²³ Op 11 september 2022 zou een groep Syrische vluchtelingen in Turkije via Telegramkanalen bekend hebben gemaakt dat zij in een karavaan (the Caravan of Light') richting de EU vertrekken. De organisatoren van deze vluchtelingengroep riepen hun lotgenoten op om slaapzakken, tenten, zwemvesten, water, ingeblikt voedsel en E.H.B.O.-dozen mee te nemen.²⁴ In Turkije groeit de weerstand in de maatschappij en de politieke oppositie tegen de (Syrische) vluchtelingen en asielzoekers, onder meer vanwege de economische crisis in het land. Met het oog op de komende verkiezingen in 2023 zou de regering onder de druk van de samenleving het beleid in het nadeel van vluchtelingen kunnen veranderen.²⁵

2.3 Eritreeërs

2.3.1 Toelichting cijfers

In het tweede tertaal van 2022 zijn in Nederland 464 eerste asielaanvragen ingediend door Eritreeërs. Het aantal aanvragen van Eritreeërs is daarmee met 38 procent toegenomen ten opzichte van het vorige tertaal, en 65 procent hoger dan hetzelfde tertaal een jaar geleden. Ongeveer de helft van de aanvragers is vrouw (53%). Het grootste deel van de aanvragers is tussen de 10 en 19 jaar (59%), 60 procent is jonger dan 18 jaar, 53 procent is amv.

In mei en juni 2022 zijn in de EU+ 1.675 eerste asielaanvragen ingediend door Eritreeërs, waarvan 10 procent in Nederland is ingediend. Nederland staat daarmee op de vijfde plek van ontvangende landen met 170 aanvragen in mei en juni. De meeste asielaanvragen in de EU+ zijn in mei en juni

18 Deutsche Welle (DW), *Osman Kavala: ECHR rules Turkey violated ruling*, 11 juli 2022, <https://www.dw.com/en/osman-kavala-echr-rules-turkey-violated-ruling/a-62431548>

19 Stockholm Center for Freedom, *At least 80 pregnant women detained or arrested in Turkey's post-coup crackdown*, 15 juli 2022, <https://stockholmcf.org/at-least-80-pregnant-women-detained-or-arrested-in-turkeys-post-coup-crackdown/>

20 Turkish Minute, *Victims of Erdoğan's post-coup crackdown arrested in Turkey after pushback by Greece*, 27 juli 2022, <https://www.turkishminute.com/2022/07/27/of-erdogans-post-coup-crackdown-arrested-in-turkey-after-pushback-by-greece/>

21 Reuters, *Turkish police detain pro-Kurdish parliamentarian whose immunity was lifted*, 2 september 2022, <https://www.reuters.com/world/middle-east/turkish-police-detain-pro-kurdish-parliamentarian-whose-immunity-was-lifted-2022-09-02/>

22 Al Jazeera, *Rising anti-refugee sentiment leads to debate in Turkey*, 27 juli 2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/7/27/rising-anti-refugee-sentiment-leads-debate-turkey>

23 UNHCR, *Refugees and Asylum Seekers in Turkey*, September 2022, file:///H:/Downloads/2022%2008%20T%C3%BCrkiye%20Country%20Brief.pdf

24 Al Arabiya, *Syrian refugees in Turkey plan caravan to reach EU*, 11 september 2022, <https://english.alarabiya.net/News/world/2022/09/11/Syrian-refugees-in-Turkey-plan-caravan-to-reach-EU>

25 Al Jazeera, *Rising anti-refugee sentiment leads to debate in Turkey*, 27 juli 2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/7/27/rising-anti-refugee-sentiment-leads-debate-turkey> en Heinrich Böll Stiftung Washington DC, *Immigration Politics: Refugees in Turkey and the 2023 Elections*, 17 augustus 2022, <https://us.boell.org/en/2022/08/17/immigration-politics-refugees-turkey-and-2023-elections>

ingediend in Duitsland (470), België (420), Frankrijk (235) en Zwitserland (235).²⁶ Meer dan de helft van de eerste asielaanvragen van Eritrese amv's binnen de EU in Nederland wordt ingediend. Het gemiddelde inwilligingspercentage in de EU+ lag in het tweede kwartaal van 2022 rond de 85 procent. Het inwilligingspercentage van Nederland (79%) was samen met die van Frankrijk (69%) en Zweden (77%) een van de laagste. De inwilligingspercentages van Zwitserland (99%) en Duitsland (91%) waren een van de hoogste.²⁷

2.3.2 Ontwikkelingen

Binnenlandse situatie

Sinds de vorige Migratieradar is de binnenlandse politieke situatie in Eritrea nauwelijks gewijzigd. De belangrijkste redenen waarom mensen het land ontvluchten gelden daarom onverminderd.²⁸

Conflict Tigray en toegenomen round-ups

De in maart gesloten wapenstilstand in Tigray is verbroken. Eritrea vuurde in mei minstens 23 granaten op een stad in Tigray af. Daarna zijn er op 24 augustus gevechten in de grensgebieden van de regio's Afar en Amhara geweest en op 1 september hebben de Eritrese en Ethiopische troepen verschillende steden in Tigray aangevallen. De strijdende partijen geven elkaar de schuld van het verbreken van de wapenstilstand.²⁹ President Afewerki bereidde zich al langer voor op het oplaaien van het conflict. Zo weigerde hij deel te nemen aan de door China georganiseerde vredesbesprekingen. Tegelijkertijd intensiveerden Eritrese autoriteiten acties om dienstplichtigen op te sporen door in steden huiszoekingen te doen en bij uitvalswegen van dorpen en steden controleposten in te richten.³⁰

Eritrese Vluchtelingen

In juli hebben Ethiopische autoriteiten een 100-tal Eritrese vluchtelingen in Addis Ababa opgepakt en naar het grensgebied met Tigray en de Amhara regio gestuurd.³¹ In Soedan pakken de autoriteiten Eritrese vluchtelingen op om vervolgens relatief hoge geldbedragen voor hun vrijlating te eisen. Gevreesd wordt dat de Eritrese minister van Buitenlandse Zaken tijdens zijn bezoek aan Soedan in april dit jaar afspraken heeft gemaakt over het terugsturen van Eritrese vluchtelingen in ruil voor het stoppen van Eritrese steun aan onafhankelijkheidsbewegingen in het oosten van Soedan.³²

2.4 Somaliërs

2.4.1 Toelichting cijfers

In het tweede tertaal van 2022 zijn in Nederland 432 eerste asielaanvragen ingediend door Somaliërs. Het aantal aanvragen van Somaliërs is stabiel gebleven ten opzichte van het vorige tertaal, en 55 procent hoger dan hetzelfde tertaal een jaar geleden. Bijna de helft van de aanvragers is vrouw (45%). Het grootste deel van de aanvragers is tussen de 10 en 30 jaar (65%). 34 procent is jonger dan 18 jaar, en 19 procent van de aanvragers is amv.

In mei en juni 2022 zijn in de EU+ 2.665 eerste asielaanvragen ingediend door Somaliërs, waarvan 8 procent in Nederland. Nederland staat daarmee op de zesde plek van ontvangende landen met 220 aanvragen in mei en juni. De meeste asielaanvragen in de EU+ zijn in mei en juni ingediend in Duitsland (635), Ierland (360) en Frankrijk (305).³³

26 Bron: Eurostat. De aantallen van Litouwen ontbreken.

27 Bron: Eurostat. Het gaat hier om het gemiddelde inwilligingspercentage in de periode vanaf mei en juni 2022.

28 UN General Assembly, Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Eritrea, 6 mei 2022, pp 3 t/m 5, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G22/336/87/PDF/G2233687.pdf?OpenElement>

29 Reuters, *Ethiopian, Eritrean troops clash with Tigrayan forces in the north*, 1 september 2022, <https://www.reuters.com/world/africa/tplf-says-ethiopian-eritrean-forces-attack-northwest-tigray-2022-09-01/> & The Guardian, *Fighting in northern Ethiopia shatters months-long truce*, 24 augustus 2022, <https://www.theguardian.com/world/2022/aug/24/fighting-in-northern-ethiopia-shatters-months-long-truce-tigray>.

30 Ibid voetnoot 1, p. 6.

31 VOA News, Report: Eritrean Refugees Relocated from Addis Ababa to Dangerous Area, 18 juli 2022, <https://www.voanews.com/a/report-eritrean-refugees-relocated-from-addis-ababa-to-dangerous-area/6663427.html>

32 LaCroix, À Khartoum, la vie dans l'ombre des réfugiés érythréens, 17 juni 2022, <https://www.la-croix.com/Monde/A-Khartoum-vie-lombre-refugies-erythreens-2022-06-10-1201220547>

33 Bron: Eurostat. De aantallen van Litouwen ontbreken.

Het gemiddelde inwilligingspercentage in de EU+ lag in het tweede kwartaal van 2022 rond de 62 procent. Het inwilligingspercentage van Nederland (76%) was daarmee bovengemiddeld. Zweden (27%) en Frankrijk (40%) hadden de laagste inwilligingspercentages. De inwilligingspercentages van Oostenrijk (86%), Spanje (86%), Italië (96%), Zwitserland (92%) en Ierland (100%) waren het hoogst.³⁴

2.4.2 Ontwikkelingen

Op 15 mei heeft het Somalische parlement voormalige president Hassan Sheikh Mohamud opnieuw als president gekozen.

De nieuwe president bedankte twee dagen na zijn verkiezing de Amerikaanse president Joe Biden voor het besluit om opnieuw een troepenmacht in Somalië te stationeren. Amerikaanse troepen werken al jaren samen met Somalische troepen in hun pogingen om Al-Shabaab in bedwang te houden, maar in december 2020 beval de toenmalige Amerikaanse president Donald Trump de 750 uitgezonden manschappen terug te trekken. Met name de toegenomen slagkracht van Al-Shabaab is de reden voor de Amerikanen om opnieuw manschappen in Somalië te positioneren.³⁵

Verder dreigt een nieuwe hongersnood realiteit te worden na vier opvolgende mislukte regenseizoenen en mogelijk een vijfde op komst. Volgens een rapport van de VN-veiligheidsraad blijkt dat bijna de helft van de bevolking van de 7.8 miljoen Somaliërs te maken heeft met acute voedselonzekeerheid³⁶, wat betekent dat deze inwoners nauwelijks in staat zijn om de minimaal benodigde calorieën te krijgen en hun bezittingen moeten verkopen om te overleven³⁷. Dit kan een pushfactor zijn voor Somaliërs om het land te verlaten.

³⁴ Bron: Eurostat. Het gaat hier om het gemiddelde inwilligingspercentage in de periode vanaf mei en juni 2022.

³⁵ Voice of America, *New Somali President Welcomes Return of US Troops*, 17 mei 2022, <https://www.voanews.com/a/new-somali-president-welcomes-return-of-us-troops/6577228.html>, geraadpleegd op 19 mei 2022

³⁶ UN Security Council, Report of the Secretary-General - Situation in Somalia, 1 september 2022, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2078696/N2257941.pdf>, geraadpleegd op 22 september 2022

³⁷ Aljazeera, *More than 200,000 face starvation in Somalia as rains fail: UN*, 6 juni 2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/6/6/famine-risk-rises-in-somalia-as-rains-fail-food-prices-soar-un>, geraadpleegd op 9 juni 2022

3 Relevante ontwikkelingen in de regio's

In dit hoofdstuk beschrijven we enkele belangrijke ontwikkelingen in herkomst- en transitlanden per regio die (indirect) van invloed zouden kunnen zijn op het aantal asielaanvragen in Europa. We richten ons hierbij op de politieke, economische en veiligheidssituatie, op informatie over migratiebewegingen en op factoren die hier invloed op hebben, zoals beleidswijzigingen. De selectie van deze landen is tot stand gekomen door middel van een enquête die gehouden is onder de lezers van eerdere edities van de Migratieradar. Vervolgens is door het Migratieradar-team een selectie gemaakt van de in de enquête genoemde nationaliteiten.

3.1 Sub-Sahara Afrika

3.1.1 Ethiopië

De in de vorige Migratieradar beschreven wapenstilstand en vredesbesprekingen in de burgeroorlog in Ethiopië, met name in de deelstaat Tigray, hebben geen resultaat opgeleverd. Beide partijen beschuldigen elkaar van het mislukken van de wapenstilstand.

In augustus 2022 braken opnieuw gevechten uit tussen federale, Amhaarse en Eritrese troepen aan de ene kant en de Tigreeërs (TPLF) aan de andere kant. Ook komen steeds meer meldingen over grootschalige mobilisatie in Eritrea, onder andere dat zelfs mannen van 60 jaar oud gedwongen werden om tegen het TPLF te vechten in Tigray.³⁸ In Eritrea zou inmiddels sprake zijn van volledige mobilisatie van iedereen jonger dan 55.³⁹

De hernieuwde uitbraak van de burgeroorlog heeft negatieve gevolgen voor de toch al moeilijke humanitaire situatie. Miljoenen mensen in Ethiopië hadden al te leiden onder droogte en honger en raakten ontheemd. In andere delen was juist sprake van ernstige problemen door overstromingen. Daarbij komen nu de mensen die op de vlucht slaan en ontheemd raken vanwege de gevechten. Hoewel de OCHA op 19 september aangaf dat er nog humanitaire hulp gegeven kon worden in Tigray, is het aannemelijk dat de deelstaat opnieuw onbereikbaar gaat worden voor hulpkonvoien als de burgeroorlog doorgaat.⁴⁰

Op dit moment valt niet precies te voorspellen wat de gevolgen van de recente ontwikkelingen in Ethiopië zullen zijn voor migratiestromen richting Europa, maar duidelijk is dat de burgeroorlog, de mobilisatie en de klimaatproblemen een pushfactor zullen blijven vormen om het land te ontvluchten.

3.1.2 Nigeria

De veiligheidssituatie blijft in Nigeria onverminderd zorgwekkend. Waar voorheen met name de noordelijke deelstaten getroffen werden door de acties van onder andere Boko Haram en bandieten, zakt het geweld nu ook meer af naar het zuiden van het land. Op 5 juli pleegde Islamitische Staat West-Afrika Provincie (ISWAP), een afsplitsing van Boko Haram, een succesvolle aanval op een goed beveiligde gevangenis in de hoofdstad. Volgens de regering zijn 879 gevangenen ontsnapt, waaronder alle 68 gevangengenomen Boko Haram-leden.⁴¹ Een maand eerder openden gewapende mannen (volgens de regering waarschijnlijk leden van de ISWAP) het vuur tijdens een dienst in een katholieke kerk in de zuidwestelijke deelstaat Owo. Hierbij kwamen 22 mensen om het leven en 50 personen raakten gewond.^{42 43}

38 Reuters, Eritrea issues army mobilisation call as Ethiopia fighting resumes, Canada says, 17 september 2022

39 The Guardian, Tigrayan forces accuse Eritrea of launching full-scale offensive on border, 20 september 2022

40 OCHA, ETHIOPIA, Situation Report, 19 september 2022

41 Institute for Security Studies (ISS), Kuje prison break: is Nigeria out of security options? 11 juli 2022, <https://issafrica.org/iss-today/kuje-prison-break-is-nigeria-out-of-security-options>, geraadpleegd op 22 september 2022

42 DW, Nigeria church attack: Bereaved face grief and trauma, 8 juni 2022, <https://www.dw.com/en/nigeria-church-attack-bereaved-face-grief-and-trauma/av-62069445>, geraadpleegd op 22 september 2022

43 Premium Times, Owo church massacre likely carried out by ISWAP – Nigerian govt, 9 juni 2022, <https://www.premiumtimesng.com/news/headlines/535864-owo-church-massacre-likely-carried-out-by-iswap-nigerian-govt.html>, geraadpleegd op 22 september 2022

Met de persvrijheid gaat het evenmin goed in Nigeria. Op 3 mei publiceerde Reporters Without Borders de jaarlijkse World Press Freedom Index. Het land staat nu op de 129ste plaats van de in totaal 180 landen.⁴⁴ Ook uit een in juni door de Human Rights Measurement Initiative (HRMI) gepubliceerd rapport komt hetzelfde beeld naar voren. Volgens deze Nieuw-Zeelandse organisatie is de mensenrechtensituatie in Nigeria "very poor" en slechter dan gemiddeld in vergelijking met andere landen in Sub-Sahara Afrika.⁴⁵

Verder publiceerde de Wereldbank in juni een rapport waaruit bleek dat Nigeria economisch nog altijd in zwaar weer zit. Ondanks de stijgende olieprijs, wat voor Nigeria, als één van de grootste Afrikaanse producenten van ruwe olie, economische voordelen oplevert, trekken de aanhoudende hoge binnenlandse inflatie, stroomuitval en voedsel- en brandstoftekorten een zware wissel op het dagelijkse bestaan van de meeste Nigerianen.⁴⁶ De wereldwijde inflatie laat ook Nigeria niet ongemoeid. Zo was de inflatie in juli 19.64% en in augustus 20.52%. Sinds september 2005 is de inflatie niet meer zo hoog geweest.⁴⁷ De slechte veiligheidssituatie en economische situatie in Nigeria kunnen pushfactoren zijn om het land te verlaten

3.2 Noord-Afrika

3.2.1 Marokko

Marokko als herkomstland

Nadat de Tunesische president de leider van de onafhankelijkheidsbeweging Polisario had ontvangen voorafgaand aan een conferentie over Afrikaanse ontwikkeling, heeft Marokko eind augustus zijn ambassadeur teruggetrokken uit Tunesië. Als reactie heeft ook Tunesië haar ambassadeur teruggeroepen.⁴⁸ De Algerijnse autoriteiten hebben op hun beurt op 5 september 2022 Marokko opgeroepen directe onderhandelingen te starten met de Polisario om tot een vreedzame oplossing te komen.⁴⁹

Verschillende maatschappelijke organisaties uit Marokko, Algerije en Tunesië hebben in een gezamenlijke verklaring op 5 september 2022 het Franse visumbeleid als onrechtvaardig en discriminerend bestempeld vanwege het hoge percentage visumweigeringen tussen 2021 en maart 2022 voor inwoners van de Maghreb landen. Frankrijk zou minder visa afgeven als sanctie vanwege de weigering van de Noord-Afrikaanse landen om ongedocumenteerde landgenoten terug te laten keren.⁵⁰ Ondertussen zijn er positieve ontwikkelingen in het bilaterale overleg tussen Marokko en Nederland op het gebied van migratie. Er zijn onder andere tekenen dat de afgifte van terugkeervisa aan uitgeprocedeerde Marokkaanse asielzoekers op gang begint te komen.

Marokko als transitland

Op 24 juni 2022 zijn minstens 23 mensen om het leven gekomen tijdens de bestorming van de Spaanse enclave Melilla. Ongeveer tweeduizend migranten en vluchtelingen probeerden de grenshekken te beklimmen om Spanje te bereiken.⁵¹ Er is veel kritiek geweest op het optreden van Marokkaanse ordetroepen tijdens deze bestorming.⁵²

Vanaf het begin van dit jaar zijn meer dan 11.000 migranten aangekomen op de Canarische Eilanden.⁵³

44 News Central, *Nigeria Sinks to 129 in 2022 World Press Freedom Index*, 4 mei 2022, <https://newscentral.africa/2022/05/04/nigeria-sinks-to-129-in-2022-world-press-freedom-index/>, geraadpleegd op 20 mei 2022

45 Premium Times, *Again, Nigeria scores 'very bad' in human rights, 'worse than average' in sub-Saharan Africa*, 24 juni 2022, <https://www.premiumtimesng.com/news/top-news/538819-again-nigeria-scores-very-bad-in-human-rights-worse-than-average-in-sub-saharan-africa.html>, geraadpleegd op 27 juni 2022

46 Economic Confidential, *World Bank Predicts More Hardship For Nigerians Over Rising Inflation, Power Cut, Fuel, Food Shortage*, 13 juni 2022, <https://economicconfidential.com/2022/06/bank-predicts-hardship/>, geraadpleegd op 21 juni 2022

47 Premium Times, *UPDATED: Nigeria's inflation rate surges 17-year-high to 20.5%*, <https://www.premiumtimesng.com/news/headlines/554166-updated-nigerias-inflation-rate-surges-17-year-high-to-20-5.html>, geraadpleegd op 16 september 2022

48 NOS, *Diplomatiek conflict tussen Marokko en Tunesië na bezoek Polisario-leider* (nos.nl), 26 augustus 2022

49 Le Monde, *Sahara occidental : Alger appelle à des « négociations directes » entre le Maroc et le Front Polisario* (lemonde.fr), 5 september 2022

50 Statewatch: *Statement on French visa policy: discrimination and injustice*, 6 september 2022

51 NOS, *Zeker 18 doden en veel gewonden bij bestorming Spaanse enclave Melilla* (nos.nl), 25 juni 2022

52 Human Rights Watch, *Morocco/Spain: Horrific Migrant Deaths at Melilla Border* | Human Rights Watch (hrw.org), 29 juni 2022

53 rtvc, *Más de 11.000 personas migrantes llegaron a Canarias en 2022* (rtvc.es), 7 september 2022

In de eerste helft van 2022 zijn 978 migranten omgekomen tijdens de oversteek naar Spanje, waarvan 41 minderjarigen. Achthonderd migranten zijn overleden op weg naar de Canarische Eilanden.⁵⁴

Marokko is voor migranten zowel een gastland alsook een transitland. Het telt volgens de UNHCR 9.785 vluchtelingen en 9.493 asielzoekers afkomstig uit 42 landen.⁵⁵

3.2.2 Tunesië

Op 25 juli jl. stemden de Tunesiërs met een grote meerderheid voor de nieuwe grondwet van president Kais Saied. De opkomst was laag (27,5 %).⁵⁶ De nieuwe grondwet is controversieel omdat de president met het invoeren hiervan meer macht zal krijgen en de grondwet het hem mogelijk maakt om het parlement te omzeilen. Een andere consequentie van de uitkomst is dat Tunesië staatsrechtelijk gezien verandert van een parlementair-presidentieel systeem naar een volledig presidentieel systeem, zoals van voor de opstand van 2011. Er zijn zorgen geuit door verschillende NGO's zoals HRW en AI over een mogelijke verschuiving naar een meer autoritair systeem en ondermijning van de mensenrechten⁵⁷. Ook zijn er door de oppositie vragen gesteld over de gang van zaken rondom het referendum. Zo werd onder meer de gehele kiescommissie vervangen voorafgaand aan het referendum⁵⁸.

Tunesië als transitland

De Tunesische kustwacht heeft in de nacht van 17 op 18 juli 455 migranten gered die de overtocht naar de Europese Unie probeerden te maken. Eerder in mei van dit jaar had de kustwacht ook al enkele honderden migranten van een zinkende boot gered⁵⁹.

Volgens de meest recente cijfers van juli heeft de UNHCR 9560 migranten in Tunesië geregistreerd. Dat zijn al meer migranten dan in het hele vorige jaar⁶⁰. Het grootste aantal migranten kwam uit Ivoorkust, gevolgd door Syrië, Soedan, Kameroen, Guinee, Eritrea, Libië, Somalië, Sierra Leone en Mali⁶¹.

3.3 Azië

3.3.1 Iran

De onderhandelingen tussen Iran en de andere partijen over het reactiveren van het nucleaire akkoord uit 2015 duren voort. Zolang de onderhandelingen duren worden naar verwachting de Amerikaanse sancties niet opgeheven, met alle negatieve gevolgen voor de Iraanse economie van dien. Uit een opinieonderzoek in juli blijkt dat een derde van de Iraanse bevolking in een ander land zou gaan wonen als die mogelijkheid er zou zijn; voor de leeftijdsgroep 18-29 jaar geldt dit voor 49%. De eerste keus in Duitsland (16%), gevolgd door Canada (15%) en de VS (14%).⁶²

Medio september braken er in meerdere plaatsen protesten uit nadat een jonge vrouw in detentie was overleden na arrestatie door de moraalpolitie.⁶³ Daarnaast zijn er protesten wegens

54 EUROMED DROITS, Migrant.e.s et réfugié.e.s en Espagne - EuroMed Droits (euromedrights.org), (geraadpleegd op 21 september 2022)

55 UNHCR, Morocco July 2022 Factsheet, <https://reporting.unhcr.org/document/2974>

56 NOS, *Nieuwe grondwet in Tunesië aangenomen, maar meeste kiezers bleven thuis*, 26-07-2022, <https://nos.nl/artikel/2438339-nieuwe-grondwet-in-tunesie-aangenomen-maar-meeste-kiezers-bleven-thuis> [geraadpleegd op 22-09-2022]

57 AI, *Tunisia: Adoption of new constitution marks a setback for human rights*, 27-07-2022, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/07/tunisia-adoption-of-new-constitution-marks-a-setback-for-human-rights/> [geraadpleegd op 22-09-2022]

HRW, *Q&A: Tunisia's Constitutional Referendum*, 14-07-2022, <https://www.hrw.org/news/2022/07/14/qa-tunisia-constitutional-referendum> [geraadpleegd op 22-09-2022]

58 Reuters, *Tunisia constitution giving president wider powers comes into effect*, 17-08-2022, <https://www.reuters.com/world/africa/tunisia-constitution-giving-president-wider-powers-comes-into-effect-2022-08-16/> [geraadpleegd op 22-09-2022]

59 Info Migrants, *Tunisian coast guard rescues 455 migrants*, 19-07-2022, <https://www.infomigrants.net/en/post/42008/tunisian-coast-guard-rescues-455-migrants> [geraadpleegd op 22-09-2022]

60 UNHCR, *UNHCR Tunisia Registration Factsheet - December 2021*, 20-01-2022, <https://data.unhcr.org/en/documents/details/90566> [geraadpleegd op 22-09-2022]

61 UNHCR, *UNHCR Tunisia Registration Factsheet - July 2022*, 31-07-2022, <https://data.unhcr.org/en/documents/details/94983> [geraadpleegd op 22-09-2022]

62 Iran International, *Nearly Half Of Young People Want To Leave Iran - Poll*, 21-09-2022, <https://www.iranintl.com/en/202208170155>

63 The Guardian, *Protests in Iran at death of Kurdish woman after arrest by morality police*, 21-09-2022, <https://www.theguardian.com/world/2022/sep/17/iran-protests-death-kurdish-woman-mahsa-amin-morality-police> en CNN, 21-

watertekorten⁶⁴, door pensioengerechtigden⁶⁵ en van groepen als buschauffeurs, truckers en winkeleigenaren.⁶⁶ De inflatie op jaarbasis ligt boven de 40%, voor voedsel rond de 90%.⁶⁷

Afghanen in Iran

De Iraanse autoriteiten zijn in mei begonnen met een nieuwe telling van Afghaanse vluchtelingen. Afghanen vrezen dat registratie kan leiden tot uitzetting naar Afghanistan. De Iraanse autoriteiten stellen dat ongedocumenteerde Afghanen door registratie een tijdelijke verblijfsvergunning kunnen krijgen met een geldigheid van zes maanden en dat die vergunning kan worden verlengd.⁶⁸ De UNHCR verwacht dat van de Afghanen die sinds 2021 naar Iran zijn gekomen 274.000 aan het eind van 2022 nog steeds in Iran zullen zijn. De UNHCR schat in dat 65% van nieuw aangekomen Afghanen door de Iraanse autoriteiten zijn uitgezet naar Afghanistan.⁶⁹

3.3.2 Afghanistan

De Taliban zijn sinds augustus 2021 aan de macht. Veel landen, de VN en de EU, onderhouden contacten en werken samen met de Taliban. Enkele landen hebben een ambassade geopend in Kabul en omgekeerd hebben de Taliban enkele ambassades heropend in andere landen. Maar officiële erkenning van hun regering blijft uit en de miljarden aan banktegoeden bedoeld voor hulp in Afghanistan blijven bevroren.⁷⁰

De Taliban zitten redelijk vast in het zadel al bestaat er gewapende oppositie, met name van de kant van de National Resistance Front.⁷¹ In verschillende delen van het land zijn ook in het tweede tertaal van 2022 aanslagen gepleegd.⁷² Daaronder een grote aanslag op een moskee in Kabul op 17 augustus met tientallen doden en gewonden. In de weken daarvoor waren bij verschillende aanslagen meer dan 250 mensen gewond geraakt of gedood.⁷³

Mensenrechten in zijn algemeenheid en vrouwenrechten in het bijzonder worden nog steeds ernstig geschonden. Rechten van vrouwen worden steeds meer ingeperkt. Meisjes mogen nog steeds geen secundair onderwijs (vanaf de leeftijd van 12 jaar) volgen. En in mei vaardigden de Taliban een decreet uit waarin vrouwen werd verordonneerd om zich alleen nog maar buitenshuis te begeven als dat noodzakelijk was en de islamitische hijab te dragen en buitenshuis hun hele gezicht op de ogen na te bedekken. Daarbij werd aangegeven dat dit de meest effectieve islamitische hijab voor vrouwen was.⁷⁴ Ten opzichte van een jaar geleden is er sprake van een algemene verslechtering van de mensenrechtensituatie evenals een verslechtering van de positie van etnische en religieuze minderheden. Opponenten en critici van de Taliban worden vervolgd en fundamentele vrijheden worden onderdrukt.⁷⁵

09-2022, Five people killed in Iran in protests over death of woman in police custody, human rights group says, 21-09-2022, <https://edition.cnn.com/2022/09/20/middleeast/iran-police-death-protests-mahsa-amini-intl/index.html>

64 RFE/RL, 24-08-2022, Water Cuts In Iran Spark More Protests As Crisis Grows, 22-09-2022, <https://www.rferl.org/a/iran-prtests-water-cuts/32002848.html>

65 RFE/RL, 21-07-2022, Iranian Pensioners Protest Again, Demand Full Hike In Pensions As Promised, 22-09-2022, <https://www.rferl.org/a/iran-pensioners-protest-38-percent/31954146.html>

66 Iran International, 19-06-2022, Tehran's Transportation Fleet Workers Join Nationwide Protests, Strikes, 22-09-2022, <https://www.iranintl.com/en/202206198210>

67 Iran International, 25-08-2022, Latest Report Shows Iran's Inflation Stays Above 50 Percent, 22-09-2022, <https://www.iranintl.com/en/202208257560> en The National, 23-06-2022, Inflation in Iran reaches 'brutal' levels as protests rage over prices and wages, 22-09-2022, <https://www.thenationalnews.com/mena/2022/06/23/inflation-in-iran-reaches-brutal-levels-as-protests-rage-over-prices-and-wages/>

68 Aljazeera, 12-06-2022, What does the future hold for Afghan refugees in Iran?, 22-09-2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/6/12/what-does-the-future-hold-for-afghan-refugees-in-iran>

69 UNHCR, 16/30-06-2022, Afghanistan situation: Emergency preparedness and response in Iran, 22-09-2022, file:///H:/Downloads/UNHCR%20Iran%20-%20Afghanistan%20Situation%20Update%20(16-30%20June%202022).pdf

70 AP News, 7 september 2022. Taliban acknowledge struggle for recognition of Afghan govt. Taliban acknowledge struggle for recognition of Afghan govt | AP News; The Washington Institute for Near East Policy, 15 augustus 2022. Looking for Legitimacy: Taliban Diplomacy Since the Fall of Kabul. Looking for Legitimacy: Taliban Diplomacy Since the Fall of Kabul | The Washington Institute

71 VOA News, 14 augustus 2022. Do the Taliban Face Potent Armed Resistance in Afghanistan? Do the Taliban Face Potent Armed Resistance in Afghanistan? (voanews.com)

72 Security Council Report, 31 augustus 2022. Afghanistan. September 2022 Monthly Forecast. Afghanistan, September 2022 Monthly Forecast : Security Council Report

73 UNAMA, 18 augustus 2022. SECRETARY-GENERAL EXPRESSES CONCERN OVER SERIES OF EXPLOSIONS IN AFGHANISTAN. Secretary-General expresses concern over series of explosions in Afghanistan | UNAMA (unmissions.org)

74 UN Women, 15 augustus 2022. Women's rights in Afghanistan one year after the Taliban take-over. Gender alert no. 2: Women's rights in Afghanistan one year after the Taliban take-over | Publications | UN Women – Headquarters; USIP, 25 augustus 2022. After a Year of Taliban Rule, Advances for Afghan Women and Youth Have All but Evaporated. After a Year of Taliban Rule, Advances for Afghan Women and Youth Have All but Evaporated | United States Institute of Peace (usip.org)

75 UN-OHCHR, 12 september 2022. Human Rights Council Discusses Situation of Human Rights in Afghanistan, with a Focus on the Situation of Women and Girls. Human Rights Council Discusses Situation of Human Rights in Afghanistan, with a Focus on the Situation of Women and Girls | OHCHR;

Ook de economische en humanitaire situatie blijft zeer slecht. Er bestaat voedselonzeekerheid voor veel Afghanen: 92% van de huishoudens heeft problemen om aan voldoende voedsel te komen. Vele organisaties waaronder de VN en EU bieden hulp. Daarmee is ook voorkomen dat essentiële sectoren als gezondheidszorg en onderwijs zijn ingestort.⁷⁶

In juni vond er een grote aardbeving plaats in het zuidoosten van het land met gevolgen voor honderdduizenden mensen. Met mogelijk meer dan 1000 doden en 1500 gewonden als gevolg. Met name de provincies Khost en Paktika waren getroffen, 80% van de huizen in die provincies raakten beschadigd. Verschillende donoren en NGO's boden hulp.⁷⁷

3.3.3 Pakistan

De maanden maart tot en met mei waren buitengewoon turbulent. Pakistan kreeg op 11 april een nieuwe regering, nadat Imran Khan via een motie van wantrouwen werd gedwongen te vertrekken. De weken voorafgaand aan de stemming waren dramatisch en vol intriges. Nu verkeert het land in een economische en politieke crisis. Nieuwe verkiezingen worden in de zomer van 2023 gehouden.

Tegelijkertijd is Pakistan ook in de greep van een acute klimaatnoodsituatie.⁷⁸ Pakistan zag zware overstromingen door de zwaarste regenval ooit. Op 30 augustus zei de klimaatminister dat een derde van het land onder water stond; de regering verklaarde 72 van de 160 districten tot rampgebied. Ook steden zijn getroffen en het ziet ernaar uit dat het ergste nog moet komen.⁷⁹

Het land kampt al maanden met een zeer hoge inflatie, gedreven door stijgende voedsel- en brandstofprijzen.

Ook werden er de afgelopen maanden opnieuw aanslagen gepleegd, waaronder op 26 april een zware terroristische aanslag op de universiteit van Karachi waarbij vier doden zijn gevallen.⁸⁰ In mei vielen er minstens acht doden bij aanslagen in de Noord-West-regio.⁸¹

3.3.4 China

Spanningen tussen China en de Verenigde Staten lopen op door het bezoek in augustus 2022 van Nancy Pelosi aan Taiwan, evenals door de bezoeken daarna van andere hoogwaardigheidsbekleders aan het eiland.⁸²

De druk op China wordt opgevoerd vanwege de behandeling van moslims, met name Oeigoeren in Xinjiang. Diplomaten en mensenrechtenadvocaten laten van zich horen tijdens een bijeenkomst van de *United Nations General Assembly* in New York, en vinden dat er actie moet worden ondernomen. Hoewel de VN belangrijk is voor China, verwerpen de Chinese autoriteiten alle kritiek op hun beleid ten aanzien van Oeigoeren.⁸³ Dit soort zaken kan de situatie tussen westerse landen en China weer op scherp zetten.

76 Security Council Report, 31 augustus 2022. Afghanistan. September 2022 Monthly Forecast. Afghanistan, September 2022 Monthly Forecast : Security Council Report; UNSG, 15 juni 2022. The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/76/862- S/2022/485, pp. 10, 11. 220615_sg_report_on_afghanistan_s.2022.485.pdf (unmissions.org); EU, geen datum. European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. Afghanistan (europa.eu); UNDP, geen datum. Special Trust Fund for Afghanistan. Special Trust Fund for Afghanistan | MPTF Office (undp.org); UN News, 11 augustus 2022. Afghanistan: Humanitarian assistance has saved lives, but immense needs remain. Afghanistan: Humanitarian assistance has saved lives, but immense needs remain | UN News

77 USAID, 28 juni 2022. Afghanistan – Complex Emergency. 2022-06-28_USG_Afghanistan_Complex_Emergency_Fact_Sheet_8.pdf (usaid.gov); Rode Kruis, 22 juni 2022. Afghanistan earthquake: hundreds of thousands of people affected. Afghanistan earthquake: hundreds of thousands of people affected (redcross.org.uk)

78 What is happening in Pakistan's continuing crisis? (brookings.edu), 20 mei 2022.

79 Pakistan has been hit by its worst floods in recent memory | The Economist, 30 augustus 2022.

80 Security Council Press Statement on Terrorist Attack in Karachi, Pakistan | UN Press, 28 april 2022.

81 Suicide Blast, Gunmen Kill 8 People in Pakistan (voanews.com), 15 mei 2022.

82 US Taiwan: Congress team follows Pelosi with second high-level visit in a month - BBC News, 14 augustus 2022.

How Pelosi's Taiwan Visit Has Set a New Status Quo for U.S.-China Tensions - Carnegie Endowment for International Peace, 17 augustus 2022.

83 China faces pressure at United Nations after Xinjiang report | Uighur News | Al Jazeera

Xinjiang report: China must address grave human rights violations and the world must not turn a blind eye, say UN experts | OHCHR

3.4 Midden-Oosten

3.4.1 Syrië

In de provincie Idlib vonden Russische bombardementen plaats, maar het staakt-het-vuren van maart 2022 hield nog stand. Op 3 mei kondigde president Erdoğan het plan aan om in het noordwesten van Syrië de infrastructuur te bouwen om terugkeer van een miljoen Syrische vluchtelingen te faciliteren. Vervolgens kondigde hij op 23 mei aan een 'veilige zone' te willen creëren langs de Turks-Syrische grens. Tenslotte volgde op 1 juni de aankondiging van een vijfde operatie in Syrië om de regio's Tal Rifat en Manbij vrij te maken van strijders van de Koerdische YPG en de veiligheidszone uit te breiden naar dertig kilometer ten zuiden van de Turkse grens. Andere landen hebben tegen dit plan geprotesteerd. Er vonden in de maanden daarna regelmatig kleinschalige aanvallen van Turkije en gelieerde Syrische oppositiegroepen plaats in onder meer Tal Rifat, Manbij, Ain Issa en Tel Tamer⁸⁴. Daarnaast was er over en weer geweervuur tussen Turkse, Syrische en Koerdische troepen. Begin juli kondigde de SDF (door Koerden geleide troepen) aan dat ze op militair vlak meer zouden gaan samenwerken met het Syrische regime om een potentiële Turkse inval in het noorden van Syrië af te wenden. Israël viel wederom militaire doelen aan in de provincies Tartous, Hama en Qunaytra en nabij Damascus. ISIS bleef kleine aanvallen uitvoeren en Russische anti-ISIS bombardementen duurden voort in Centraal-Syrië. In de provincie Suwayda in het zuiden vielen in juli doden bij botsingen tussen burgers en een lokale factie gelieerd aan het regime.

In mei verhoogde de Syrische regering de prijs van ongesubsidieerde benzine en diesel met ongeveer veertig procent. De prijs van cement steeg in mei met negentig procent. In juni braken protesten uit tegen hoge elektriciteitsprijzen en de uitval van elektriciteit in gebieden in de provincie Aleppo die onder controle staan van Turkije.⁸⁵ Voedselprijzen zijn met achthonderd procent gestegen sinds 2020.

Een rapport van de Verenigde Naties meldt verder dat in regeringsgebieden willekeurige detentie met marteling en mishandeling systematisch bleef. In 'Dar' in het zuiden meldt het rapport moorden op voormalige oppositieleiders en leden van de militaire en veiligheidsdiensten van het regime, een voortdurende steun aan gewapende groepen die zijn gelieerd aan het regime, welke ook betrokken zijn bij een bloeiende drugshandel.⁸⁶

Syriërs in Jordanië

Het aantal geregistreerde Syrische vluchtelingen in Jordanië blijft stabiel rond de 675.000 personen (eind augustus 2022).⁸⁷ Totaal zijn er naar schatting 1,3/1,4 miljoen Syrische vluchtelingen in het land.⁸⁸

Het Za'atari-kamp (80.000 inwoners) bestaat tien jaar en de infrastructuur van het kamp (caravans, elektriciteitsnetwerk) is aan het eind van z'n levensduur. Door de coronapandemie en de stijgende prijzen heeft twee derde van de families schulden en 92% van de families meldt dat ze moeten bezuinigen op voedsel of gevaarlijke banen moeten aannemen als overlevingsstrategie.⁸⁹

China responsible for 'serious human rights violations' in Xinjiang province: UN human rights report | | UN News
China: New UN Report Alleges Crimes Against Humanity | Human Rights Watch (hrw.org)

84 International Crisis Group, *Crisis Watch*, mei tot en met augustus: CrisisWatch: CrisisWatch: July Alerts and June Trends 2022 | Crisis Group, August Alerts and July Trends 2022 | Crisis Group, CrisisWatch | Crisis Group, UN HRC, *Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic*, 17 augustus 2022, G2246309.pdf (un.org).

85 International Crisis Group, *Crisis Watch*, mei tot en met augustus: CrisisWatch: CrisisWatch: July Alerts and June Trends 2022 | Crisis Group, August Alerts and July Trends 2022 | Crisis Group, CrisisWatch | Crisis Group,

86 UN HRC, *Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic*, 17 augustus 2022, G2246309.pdf (un.org).

87 UNHCR, 31-08-2022, Syria Regional Refugee Response Jordan, 19-09-2022, <https://data.unhcr.org/en/situations/syria/location/36>

88 The Jordan Times, 09-08-2022, Syrian refugees and host community in Jordan: Perceptions, experiences and way forward, 19-09-2022, <https://www.jordantimes.com/opinion/palash-kamruzzaman-hanaa-albanna-najah-al-shanableh-and-mohammad-alhadab/syrian-refugees-and>

89 UNHCR, 29-07-2022, Durable solutions required for Syrian refugees in Jordan as Za'atari camp turns 10, 19-09-2022, <https://www.unhcr.org/news/briefing/2022/7/62e39a464/durable-solutions-required-syrian-refugees-jordan-zaatari-camp-turns-10.html>

Een studie wijst uit dat de in beginsel positieve houding van Jordaniërs ten opzichte van Syrische vluchtelingen (religieuze, taalkundige, culturele overeenkomsten) steeds meer onder spanning komt te staan door economische problemen en druk op publieke voorzieningen (onder andere de watervoorziening).⁹⁰

Van Syrische vluchtelingen in Egypte, Jordanië, Libanon en Irak geeft 92% aan de komende twaalf maanden niet van plan te zijn terug te keren naar Syrië. Van hen stelt 16% naar een ander land te willen vertrekken; 57% zegt uiteindelijk wel weer naar Syrië te willen. Syriërs in Jordanië zien de hoge voedselprijzen als grootste probleem.⁹¹

Syriërs die als vluchteling in Jordanië hebben verbleven en zich via de UNHCR mochten hervestigen in de EU, mogen Jordanië inreizen op voorwaarde dat zij een minimaal zes maanden geldige verblijfsvergunning hebben in een EU-land en een retourticket.⁹²

Syriërs in Libanon

Het aantal geregistreerde Syrische vluchtelingen in Libanon blijft stabiel rond de 830.000 personen (juni 2022).⁹³

Begin juli meldde een Libanese minister dat Libanon van plan is te beginnen met het terugsturen van de naar schatting 1,5 miljoen Syriërs naar Syrië met 15.000 personen per maand. De kosten voor opvang worden voor Libanon te hoog en de infrastructuur kan het niet meer aan.⁹⁴ Medio augustus leek het plan vooralsnog niet te worden uitgevoerd. Het risico op uitzetting van kleinere aantallen Syriërs blijft bestaan.⁹⁵

Negen van de tien Syriërs in Libanon leeft in armoede. Dit leidt ertoe dat kinderen noodgedwongen werken in plaats van naar school gaan, gezinnen maaltijden overslaan en schulden opbouwen.⁹⁶

De Syrische minister voor Lokaal Bestuur nodigde tijdens een ontmoeting met de Libanese minister voor Ontheemden, de Syrische vluchtelingen in Libanon uit om terug te keren naar Syrië. Terugkeer zou veilig zijn en indien je huis is verwoest zal voor accommodatie gezorgd worden.⁹⁷

3.4.2 Irak

Nog altijd is in Irak geen regering gevormd. Sadr won de meeste stemmen in de parlementsverkiezingen in oktober 2021, maar is er niet in geslaagd een meerderheidsregering te vormen. Dit lag de afgelopen maanden op diverse plaatsen ten grondslag aan ongeregeldeheden en gevechten tussen aanhangers van Sadr en politieke tegenstanders, waarbij ook slachtoffers vielen. Sadr trok zich half juni uit het politieke proces terug en zijn parlementsleden stapten op. De eisen over en weer en het aangekondigde aftreden van betrokken leiders, waaronder Sadr, leidde tot gevechten tussen milities.^{98 99 100}

90 The Jordan Times, 09-08-2022, Syrian refugees and host community in Jordan: Perceptions, experiences and way forward, 19-09-2022, <https://www.jordantimes.com/opinion/palash-kamruzzaman-hanaa-albanna-najah-al-shanableh-and-mohammad-alhadab/syrian-refugees-and>

91 Al-Monitor, 22-06-2022, UN: Majority of Syrian refugees don't plan to go home within year, 19-09-2022, <https://www.al-monitor.com/originals/2022/06/un-majority-syrian-refugees-dont-plan-go-home-within-year>

92 Syria Direct, 29-07-2022, Jordanian government eases entry for Syrians living in Europe: Who is included?, 20-09-2022, <https://syriadirect.org/jordanian-government-eases-entry-for-syrians-living-in-europe-who-is-included/>

93 UNHCR, 30-06-2022, Syria Regional Refugee Response Lebanon, 21-09-2022, <https://data.unhcr.org/en/situations/syria/location/71>

94 Aljazeera, 06-07-2022, Lebanon plans Syrian refugee repatriation within months: Minister, 21-09-2022,

<https://www.aljazeera.com/news/2022/7/6/lebanon-plans-syrian-refugee-repatriation-within-months-minister>

95 L'Orient Today, 13-08-2022, While refugee return plan flounders, Syrians in Lebanon face deportation risk, 21-09-2022, <https://today.lorientlejour.com/article/1308469/while-refugee-return-plan-flounders-syrians-in-lebanon-face-deportation-risk.html>

96 United Nations, UN News, 20-06-2022, Lebanon: \$3.2 billion plan launched to support local families and refugees, 21-09-2022, <https://news.un.org/en/story/2022/06/1120812> en The National Weekend, 09-09-2022, Syrian refugees forced to choose between school or work in Lebanon's Bekaa Valley, 21-09-2022, <https://www.thenationalnews.com/weekend/2022/09/09/syrian-refugees-forced-to-choose-between-school-or-work-in-lebanons-bekaa-valley/>

97 MEMO, 16-08-2022, Syria Minister calls on refugees to return, despite fears of persecution of returnees, 22-09-2022, <https://www.middleeastmonitor.com/20220816-syria-minister-calls-on-refugees-to-return-despite-fears-of-persecution-of-returnees/>

98 International Crisis Group, *Crisiswatch*, mei tot en met augustus; CrisisWatch: June Alerts and May Trends 2022 | Crisis Group, CrisisWatch: July Alerts and June Trends 2022 | Crisis Group, CrisisWatch: August Alerts and July Trends 2022 | Crisis Group, CrisisWatch | Crisis Group; Protesters scuffle with riot police in Iraq's Baghdad | Al Arabiya English.

99 This is not the end for Iraq's Sadr (trtworld.com), 5 september 2022.

100 Al-Jazeera, *Al-Sadr's supporters clash with Iraqi security forces in Baghdad*, 28 september 2022; Protesters scuffle with riot police in Iraq's Baghdad | Al Arabiya English.

In het Sinjar district braken in mei gevechten uit tussen het leger en de Sinjar Resistance Units (YBS: een Yezidi militie gelieerd aan de PKK), na een militaire operatie om troepen van de YBS uit het gebied te verdrijven. Zo'n drieduizend inwoners raakten ontheemd. De YBS staat in dit gebied ook onder druk door bombardementen van Turkije op de PKK en de bouw door de Iraakse regering van een muur langs de Syrische grens, waardoor reismogelijkheden naar Syrië beperkt worden.

Ook elders in het noorden van Irak vonden Turkse aanvallen plaats, met drones en bombardementen. In Arbil, in de Koerdische Autonome Regio (KAR), werd een olieraffinaderij geraakt door raketten.¹⁰¹ De Revolutionaire Garde van Iran nam Arbil onder artillerievuur in mei. Eind september bombardeerde het bases van Iraanse oppositiegroepen in het noorden van Irak.

Half juli vonden protesten plaats in Bagdad tegen de Turkse aanvallen.¹⁰² Kleinschalige aanvallen van ISIS en anti-ISIS aanvallen duurden voort. Begin juni werd een motie aangenomen door het parlement om geld vrij te maken voor voedsel, gas, elektriciteit en ambtenarensalarissen. In de KAR vonden demonstraties plaats tegen verlate uitbetaling van ambtenarensalarissen, gestegen voedselprijzen en werkloosheid. Deze werden neergeslagen. Voorafgaand aan en na de protesten werden huiszoekingen gedaan en werden politieke activisten en journalisten gearresteerd. Begin augustus vonden protesten tegen elektriciteitstekorten plaats in het zuiden.¹⁰³

De onveilige situatie, problemen met elektriciteit, werkloosheid en voedseltekorten zijn pushfactoren voor Irakezen om het land te verlaten.

101 International Crisis Group, *Crisiswatch*, mei tot en met augustus; CrisisWatch: June Alerts and May Trends 2022 | Crisis Group, CrisisWatch: July Alerts and June Trends 2022 | Crisis Group, CrisisWatch: August Alerts and July Trends 2022 | Crisis Group, CrisisWatch | Crisis Group.

102 International Business Times, AFP News, *Seven Dead In Iran Strikes On Iraqi Kurdistan: Ministry*, 28 september 2022; National Iraqi News Agency, *The Foreign Ministry Condemns the Iranian Artillery and Missile Targeting of Four Areas in the Kurdistan Region*, 28 september 2022.

103 International Crisis Group, *Crisiswatch*, mei tot en met augustus; CrisisWatch: June Alerts and May Trends 2022 | Crisis Group, CrisisWatch: July Alerts and June Trends 2022 | Crisis Group, CrisisWatch: August Alerts and July Trends 2022 | Crisis Group, CrisisWatch | Crisis Group.

4 (Beleids)ontwikkelingen in de EU

In dit hoofdstuk staan ontwikkelingen die plaatsgevonden hebben in het tweede tertaal van 2022 in de EU en van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom naar Nederland, op de korte dan wel lange termijn. Er is onderscheid gemaakt tussen ontwikkelingen in Nederland, in andere EU-lidstaten en op EU-niveau. Voorbeelden van ontwikkelingen zijn beleidsontwikkelingen, politieke ontwikkelingen, maatschappelijke ontwikkelingen en juridische ontwikkelingen.

4.1 (Beleids)ontwikkelingen in Nederland

Beoordeling asielaanvragen

In het tweede tertaal van 2022 zijn voor enkele landen besluit- en vertrekmoratoria afgekondigd dan wel verlengd of beëindigd. Een besluitmoratorium kan mogelijk ontmoedigend werken voor het aanvragen van asiel, terwijl een vertrekmoratorium juist een *pull* factor kan zijn.¹⁰⁴ Het gaat om de volgende landen en toepassingsgebieden:

- **Afghanistan:** het besluit- en vertrekmoratorium dat was ingesteld in reactie op de situatie in Afghanistan midden augustus 2021 en welke eind februari 2022 werd verlengd, is eind juni 2022 beëindigd.¹⁰⁵
- **Rusland:** in reactie op een individuele beroepszaak en recent aan de grens ingediende asielaanvragen heeft de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid eind juni 2022 een besluit- en vertrekmoratorium ingesteld van een half jaar voor Russische dienstplichtigen in de leeftijd van 18 tot 27 jaar die dienstweigeren of die deserteren.¹⁰⁶
- **Soedan:** in reactie op een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in het hoger beroep van drie Soedanese vreemdelingen in december 2021, heeft de Staatssecretaris per februari 2022 een besluit- en vertrekmoratorium voor een half jaar afgekondigd voor politieke activisten uit Soedan; dit moratorium is eind augustus 2022 met een half jaar verlengd.¹⁰⁷

Terugkeerbesluiten/Dublin

Als gevolg van het intrekken van de verblijfsvergunningen van Syrische vluchtelingen in Denemarken vertrekken honderden Syriërs uit Denemarken. Naar schatting zijn er sinds 2019 nu meer dan 400 vluchtelingen naar Nederland, België, Duitsland en Zweden vertrokken. Er wordt onderscheid gemaakt tussen vluchtelingen die om politieke redenen worden vervolgd en vluchtelingen die gevlucht zijn voor de oorlog. De laatste groep met 'humanitaire status' komt niet meer in aanmerking voor verlenging van hun vergunningen.¹⁰⁸ Eerder werden de asielaanvragen van deze groep in Nederland niet in behandeling genomen vanwege de Dublin regeling, dit is niet meer mogelijk door een recente uitspraak van de Raad van State.¹⁰⁹

Naar aanleiding van twee uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State kunnen vreemdelingen niet meer op grond van de Dublinverordening vanuit Nederland worden overgedragen aan Kroatië, zonder dat eerst onderzoek is gedaan naar de actuele situatie voor Dublinclaimanten in Kroatië.¹¹⁰

Midden juli deelt de Staatssecretaris de beleidsconsequenties van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak met betrekking tot terugkeerbesluiten voor amv's. Begin 2021 heeft het Hof van Justitie van de EU geoordeeld dat de huidige Nederlandse praktijk, waarin amv's verwacht worden terug te keren zonder dat er is vastgesteld of er sprake is van adequate opvang in het land

104 Het instellen van een besluitmoratorium betekent dat de wettelijke beslisttermijn van lopende asielaanvragen worden verlengd met een periode van een jaar. Met een vertrekmoratorium worden uitgeprocedeerde asielzoekers afkomstig uit het desbetreffende land en die onder het toepassingsgebied vallen, niet verplicht om terug te keren naar het land van herkomst.

105 Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 29 juni 2022, nr. 3935040.

106 Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 29 juni 2022, nr. 3989866.

107 Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 23 augustus 2022, nr. 4134970.

108 De Groene Amsterdammer, Syriërs ontvluchten Denemarken: Opnieuw vertrekken, 17 augustus 2022, geraadpleegd op 26 sep 2022.

109 Raad van State, Staatssecretaris J&V moet overdracht Syrische vreemdelingen aan Denemarken beter motiveren, 6 juli 2022, geraadpleegd op 29 september 2022.

110 Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 30 mei 2022, nr 3980097

van herkomst, in strijd is met het Unierecht. Het Hof oordeelde dat voor het nemen van het terugkeerbesluit eerst moet worden getoetst wat de situatie van de amv is en of er adequate opvang mogelijk is. De Afdeling heeft vervolgens begin juni 2022 uitgesproken dat het onderzoek naar adequate opvang zo spoedig mogelijk nadat een asielaanvraag is ingediend moet starten. In haar uitspraak erkent de Afdeling dat dit onderzoek tijdrovend zou kunnen zijn en dat er enige tijd gegund moet worden om het onderzoek af te kunnen ronden. Tegelijkertijd benadrukt de afdeling dat er voortvarend gehandeld moet worden aangezien onnodig lang in onzekerheid verkeren in strijd is met het belang van het kind. De uitspraak heeft meerdere beleidsconsequenties. Er zal waar mogelijk gedurende de asielprocedure onderzoek verricht worden naar de opvang mogelijkheden en een besluit genomen worden. Mocht dit niet mogelijk zijn gedurende de asielprocedure dan dient de DT&V binnen een redelijke termijn van 1 jaar, met de mogelijkheid tot verlenging indien er geen medewerking is, het onderzoek af te ronden. Amv's die met onbekende bestemming vertrekken komen niet in aanmerking voor het onderzoek naar adequate opvang.¹¹¹

Gezinshereniging

Midden juli heeft de Afdeling bestuursrechtsspraak van de Raad van State een uitspraak gedaan met betrekking tot een verzoek om gezinshereniging, op grond van het recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven (artikel 8 EVRM). De Afdeling oordeelt dat er voortaan bij dit verzoek altijd een belangenafweging gemaakt moet worden en dat de vaststelling of beschermenswaardig familielevens bestaat alleen niet volstaat. De aanleiding was de weigering van een Syrische moeder die verzocht herenigd te worden met haar volwassen zoon in Nederland. Alleen familielevens tussen meerderjarigen met 'meer dan normale emotionele banden' wordt door artikel 8 EVRM beschermd. Hieronder kan financiële of emotionele afhankelijkheid worden verstaan. Eerder oordeelde de Afdeling in deze gevallen dat er geen verdere belangenafweging gemaakt hoeft te worden. Nu heeft de Afdeling geoordeeld dat dit niet volledig recht doet aan de belangen van betrokkenen bij beoordeling van hun recht op familielevens en dat er altijd een belangenafweging gemaakt moet worden.¹¹² Het gewijzigde gezinsherenigingsbeleid kan beschouwd worden als een versoepeling en kan daardoor mogelijk een pull factor zijn voor vreemdelingen die gezinshereniging willen aanvragen.

Opvang

Het tekort aan opvangplekken voor asielzoekers dat in de vorige Migratieradar al benoemd werd, houdt ook in het tweede tertaal van 2022 aan. Het gaat daarbij niet om opvangplekken voor Oekraïners. Met name de nachtopvang in het aanmeldcentrum Ter Apel zit al geruime tijd overvol. Gemeenten en veiligheidsregio's werken samen om ruimte te maken voor de opvang van asielzoekers elders, maar de extreme druk op Ter Apel houdt aan. Eind mei heeft het kabinet de mogelijkheden voor een juridisch instrumentarium verkend, als ultimum remedium om bij gemeenten medewerking af te kunnen dwingen.¹¹³ Midden juni is de structuur voor nationale crisisbesluitvorming geactiveerd.¹¹⁴ De gehanteerde aanpak is dat voor de korte termijn wordt gefocust op de crisisnoodopvang en versnelling van de uitplaatsing van statushouders, voor de middellange termijn op de asielopvangcapaciteit en een versnelling van (tijdelijke) huisvesting en voor de lange termijn op structureel voldoende opvang- en huisvestingscapaciteit.¹¹⁵ In augustus zijn twee cruiseschepen met minimaal 1000 personen per schip aan capaciteit ingezet om de asielopvangcapaciteit, als doel van de middellange termijn, te vergroten. Verder heeft het kabinet aangekondigd dat zij van plan is gezinshereniging tijdelijk te koppelen aan het hebben van huisvesting, dit zou inhouden dat vreemdelingen voorlopig alleen aanspraak kunnen maken op gezinshereniging als zij over een woning beschikken. De nareis kan op deze manier maximaal 15

¹¹¹ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 14 juli 2022, nr. 4090076

¹¹² Raad van State, Staatssecretaris J&V moet voortaan altijd belangen afwegen bij verzoek om gezinshereniging, 13 jul 2022 26 sep 2022

¹¹³ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 25 mei 2022, nr. 3989578

¹¹⁴ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 17 juni 2022, nr. 4067840

¹¹⁵ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 24 juni 2022, nr. 4077540

maanden worden uitgesteld.¹¹⁶ Dit plan zou mogelijk een push factor kunnen zijn voor vreemdelingen om naar andere EU lidstaten te gaan.¹¹⁷

Opvang Oekraïense ontheemden

Oekraïense ontheemden kunnen nog steeds gebruik maken van de EU-Richtlijn Tijdelijke bescherming voor ontheemden uit Oekraïne.¹¹⁸ Eind juni meldde de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid dat ongeveer 66.640 ontheemde Oekraïners ingeschreven waren in de Basisregistratie Personen (BRP) en dat de instroom stabiel bleef op zo'n 1500 Oekraïners per week. De bezettingsgraad was op dat moment 90%, maar aangezien het aantal Oekraïners sneller steeg dan de beschikbare opvang de bezettingsgraad snel naar 100% kon gaan.¹¹⁹

Begin juli meldde de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid dat, met betrekking tot ontheemden uit Oekraïne, via de reguliere wetgevingsprocedure een voorstel voor een tijdelijke wet in procedure zal worden gebracht zodat het staatsnoodrecht niet langer in werking hoeft te zijn dan noodzakelijk. Van belang is dat gewaarborgd wordt dat gemeenten de opvangtaak daadwerkelijk voor een langere periode kunnen uitvoeren en dat aan de juiste randvoorwaarden wordt voldaan.¹²⁰

Doordat derdelanders uit Oekraïne in andere (EU) landen niet onder de Tijdelijke Richtlijn vielen werd er in Nederland in het tweede tertaal een verhoogde instroom derdelanders gezien uit deze (EU) landen die aanspraak maakten op de tijdelijke bescherming. Verder werden er door verschillende partners in de migratieketen signalen doorgegeven van misbruik van de Tijdelijke Richtlijn door deze derdelanders. Door de hogere instroom en signalen van mogelijk misbruik vallen derdelanders die een tijdelijke verblijfsvergunning hadden in Oekraïne sinds midden juli niet langer onder de Tijdelijke Richtlijn.¹²¹

Afghaanse evacués

Het ministerie van Buitenlandse Zaken meldt midden augustus dat de 500 Afghanen die nog in aanmerking komen voor een verblijf in Nederland zo snel mogelijk zullen worden geëvacueerd. Nederland heeft tot nu toe ongeveer 2260 mensen geëvacueerd uit Afghanistan.¹²² Dit zal kunnen leiden naar een tijdelijke verhoogde instroom in het derde tertaal waarna een sterke afname verwacht kan worden als er geen evacuatie meer plaats zullen vinden.

Wijzigingen landenbeleid

Voor enkele landen is het landenbeleid gewijzigd en komen er meer groepen in aanmerking voor bescherming in Nederland, wat een mogelijke pull factor voor nieuwe asielaanvragen kan zijn. De belangrijkste uitbreidingen betreffen:

- **Belarus:** Oppositieleden, politieke activisten, journalisten, en mensenrechtenactivisten die significante kritiek uiten op de autoriteiten en transpersonen zijn aangemerkt als risicogroepen. Verder wordt de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen door de autoriteiten niet als toereikend beschouwd. Dit betekent dat in algemene zin niet wordt aangenomen dat adequate opvang beschikbaar is, tenzij in individuele gevallen uit nader onderzoek anders blijkt.¹²³
- **Eritrea:** Eritreeërs die het militaire onderdeel van de nationale dienstplicht moeten vervullen zijn aangemerkt als risicogroep.¹²⁴

116 Voorburgs Dagblad, Plan kabinet: pas gezinshereniging als migrant ook huis heeft, 11 augustus 2022, geraadpleegd op 4 oktober 2022.

117 Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 30 augustus 2022, nr. 4180447

118 Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 17 maart 2022, 19367 / 36045, nr. 2834.

119 Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 24 juni 2022, nr. 4074508

120 Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 1 juli 2022, nr. 4086050

121 Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 18 juli 2022, nr. 4113107

122 Rtl Nieuws, Minister Hoekstra: 'Zo snel mogelijk overige 500 Afghanen evacueren', 16 augustus 2022, geraadpleegd op 26 sep 2022.

123 Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 12 mei 2022, nr 3679264

124 Raad van State, Eritrese asielzoekers lopen reëel risico op onmenselijke behandeling bij militaire dienstplicht, 20 juli 2022, geraadpleegd op 26 september 2022.

- **Iran:** Slachtoffers van eer-gerelateerd en seksueel geweld als LHBTI's zijn aangemerkt als risicogroepen.¹²⁵
- **Turkije:** HDP-medewerkers, -leden, -activisten en -sympathisanten zijn aangemerkt als risicogroep. HDP is de Turkse links-progressieve oppositiepartij die zich inzet voor onder meer Koerdische belangen.¹²⁶

4.2 (Beleids)ontwikkelingen in andere EU-lidstaten

Duitsland

Begin juli heeft de Duitse regering ingestemd met het wetvoorstel verblijfsrecht voor kansen (Chancen-Aufenthaltsrecht). Dit wetvoorstel maakt het mogelijk dat mensen die geen geldige papieren bezitten eerder een permanente verblijfsvergunning kunnen krijgen onder bepaalde voorwaarden. Deze voorwaarden betrekken de duur van het verblijf (minimaal 5 jaar op 1 januari 2022), integratie, het onderschrijven van de grondwettelijke waarden, en het niet hebben begaan of gepleegd van strafbare feiten. Als de Bundestag het wetvoorstel accordeert zou dit mogelijk een uitweg bieden aan naar schatting 135.000 mensen.¹²⁷ Dit zou mogelijk een pull factor voor vreemdelingen kunnen zijn om naar Duitsland te migreren.

Onder het solidariteitsmechanisme heeft Duitsland begin augustus haar intentie uitgesproken om migranten uit Italië op te nemen. Dertien verschillende landen hebben toegezegd meer dan 8000 migranten van de zuidelijke staten in de EU over te nemen. Duitsland heeft toegezegd om 3500 mensen te ontvangen vanuit de zuidelijke staten.¹²⁸

Vanaf eind augustus hebben derdelanders die een tijdelijke verblijfsvergunning hadden in Oekraïne een visum nodig om in Duitsland te kunnen verblijven. Velen dreigen hierdoor vanaf september illegaal te worden verklaard en uiteindelijk te worden uitgezet.¹²⁹

Estland

Estland heeft midden augustus toegang tot het land verboden voor Russen die over een Schengenvisum beschikken dat door Estland is afgegeven. Er zullen ook geen visa meer beschikbaar worden gesteld aan Russen.¹³⁰ Estland heeft daarnaast de intentie toegang te verbieden voor Russen die Schengenvisa via een ander Schengenland hebben verkregen.¹³¹ Half september hebben alle Baltische staten en Polen restricties voor de immigratie vanuit Rusland ingevoerd of aangekondigd.¹³²

Finland

De Finse regering heeft in augustus twee amendementen aangekondigd met betrekking tot het versterken van grensbewaking en het vergemakkelijken van werk gerelateerde migratie. In reactie op de Russische invasie in Oekraïne en het gebruik van migratie als drukmiddel door Belarus wil de regering de grensbewaking versterken met de mogelijkheid om de oostelijke grens af te sluiten.¹³³

Italië

Het Europees Hof van Justitie heeft in een zaak besloten dat Italië alleen reddingschepen mag controleren onder de voorwaarden dat die schepen een bedreiging vormen voor de veiligheid, gezondheid of het milieu. De zaak ging over Sea-Watch, een Duitse humanitaire organisatie die zoek- en reddingsacties uitvoert op de Middellandse zee. Volgens Italië heeft Sea-Watch geen toestemming verkregen om deze operaties uit te voeren en worden haar schepen daarom geregeld vastgehouden. Het Hof oordeelde dat er een fundamentele verplichting is om mensen hulp te

125 Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 29 augustus 2022, nr 4065767

126 Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 13 juni 2022, nr. 3813805

127 Het Nieuwsblad, Duitse regering wil verblijfsrecht voor migranten zonder papieren, 6 juli 2022, geraadpleegd op 26 sep 2022.

128 Schengenvisa-info, Germany Planning to Take in Migrants From Italy, 12 augustus 2022, geraadpleegd 26 september 2022.

129 Taz, Monate auf heißen Kohlen, 11 augustus 2022, geraadpleegd op 26 september 2022.

130 Schengvisa-info, Starting From Today, Russians Are Banned From Entering Estonia With Estonian Schengen Visas, 18 augustus 2022, geraadpleegd op 26 september 2022.

131 Schengenvisa-info, Estonia Planning to Refuse Entry to Russians Holding Schengen Visas Issued by Other Countries Too, 18 augustus 2022, geraadpleegd op 26 september 2022.

132 <https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/update-situation-at-the-eu-s-land-border-with-russia-X3iWuK>

133 Finnish government, Amendments to Border Guard Act help prepare for incidents, 8 juli 2022, geraadpleegd op 26 september 2022.

verlenen die in gevaar zijn op zee en dat controles enkel mogen worden uitgevoerd onder de genoemde voorwaarden.¹³⁴

Litouwen

Het Europees Hof van Justitie heeft begin juli geoordeeld dat Litouwen geen recht heeft vluchtelingen en migranten asiel te onthouden en in detentie te plaatsen als zij de grens illegaal zijn overgekomen.¹³⁵ Het Ministerie van Binnenlandse zaken heeft eind juli uitgesproken een wet voor te bereiden die pushbacks in crisissituaties zal legaliseren.¹³⁶

Oostenrijk

Ondanks dat het Europees Hof van Justitie had geoordeeld dat de verlenging van grenscontroles op basis van dezelfde redenen illegaal is, heeft Oostenrijk begin mei aangekondigd dit te doen. De grenscontroles betreffen de grenzen tussen Oostenrijk en Hongarije en Oostenrijk en Slovenië.¹³⁷ Begin juli heeft de regering nieuwe maatregelen aangekondigd om samenwerking met Hongarije en de westelijke Balkanstaten met betrekking tot illegale migratie en mensenhandel te versterken.¹³⁸

Spanje en Frankrijk

Nadat Frankrijk begin juli een transitvisumverplichting voor Turken instelde, heeft Spanje half juli aangekondigd hetzelfde te gaan doen. De maatregeling ging in Spanje begin augustus in. Alle Turkse staatsburgers die via lucht vanaf Frankrijk en Spanje willen doorreizen naar een ander land, hebben nu een luchthaventransitvisum nodig.¹³⁹

Tsjechië

Eind juni is de noodtoestand in Tsjechië naar aanleiding van de Russische invasie in Oekraïne en de toestroom van Oekraïense ontheemden beëindigd en heeft de regering een collectief aan maatregelen aangekondigd genoemd "Lex Ukraine II".¹⁴⁰ Het betreft huisvesting, gezondheidszorg, humanitaire steun, en het weigeren van verblijfsvergunningen voor Russen en Belarussen.

Overig

Half juni stond de eerste evacuatievlucht van het Verenigd Koninkrijk naar Rwanda gepland. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft geoordeeld dat er een reëel risico op onomkeerbare schade was; de evacuatievlucht is niet doorgegaan.¹⁴¹

4.3 (Beleids)ontwikkelingen op EU-niveau

Eurodac Richtlijn

Op 22 juni heeft de Raad van de Europese Unie haar goedkeuring gegeven betreffende de onderhandelingsmandaten van de Eurodac Richtlijn. De regelgeving maakt het mogelijk irreguliere migratie beter aan te pakken en te faciliteren bij de terugkeer van irreguliere migranten. Specifiek maakt de regelgeving het mogelijk om asielzoekers te monitoren in plaats van alleen de aanvragen: dit vergemakkelijkt het identificeren van personen die meerdere aanvragen hebben ingediend. Ook kunnen personen die met zoek- en reddingoperaties de EU zijn binnengebracht geïdentificeerd worden, evenals personen die vallen onder de tijdelijke beschermingsmaatregel. De Eurodac

134 Het laatste nieuws, Italië mag reddingsschepen enkel onder voorwaarden controleren, 1 augustus 2022, geraadpleegd op 26 september 2022.

135 Amnesty International, Litouwen: Hof van Justitie van EU verworpt beperking recht op asiel en automatische detentie van asielzoekers en migranten, 4 juli 2022, geraadpleegd op 26 september 2022.

136 LRT, Lithuania moves to enshrine migrant pushbacks in law, 29 juli 2022, geraadpleegd op 26 september 2022.

137 Schengenvisa, Austria Set to Extend Border Controls in Spite of Top EU Court's Ruling That They Are Illegal, 10 mei 2022, geraadpleegd op 26 september 2022.

138 Bundesministerium, Karner: Maßnahmenpaket gegen illegale Migration, 2 juli 2022, geraadpleegd op 26 september 2022.

139 Ministerio de Asuntos exteriores, Unión Europea y Cooperación, Visado de tránsito aeroportuario, 14 juli 2022, geraadpleegd op 5 oktober 2022.

140 European Commission, Czech Republic: Amendment to the laws "Lex Ukraine II" enters into force, 28 juni 2022, geraadpleegd op 26 september 2022.

141 Algemeen dagblad, Eerste Britse deportatievlucht met bootvluchtelingen naar Rwanda niet vertrokken, 14 juni 2022, geraadpleegd op 26 september 2022.

database zal onder de regelgeving worden uitgebreid met bijvoorbeeld foto's van het gezicht en de gegevensuitwisseling met andere EU systemen zal verbeterd worden.¹⁴²

Screeningsrichtlijn

De Screening regelgeving is op 22 juni aangekondigd, versterkt de controle op de externe grenzen en zal personen die gescreend moeten worden naar de juiste procedure verwijzen. Screening zal uitgevoerd worden bij alle personen die niet voldoen aan de criteria voor toegang. De screening zal onder andere controleren op identiteit, veiligheid, gezondheid en kwetsbaarheid.¹⁴²

¹⁴² Consilium, Asylum and migration: the Council approves negotiating mandates on the Eurodac and screening regulations and 21 states adopt a declaration on solidarity, 22 juni 2022, geraadpleegd op 26 september 2022.

Bijlage I Het gebruik van migratie- en asielfdata

De statistische gegevens in deze Migratieradar zijn voor het merendeel afkomstig van UNHCR, Eurostat en BIC. Het gebruik van deze gegevens is primair bedoeld om trends weer te geven. Statische data kunnen geen precies beeld geven van aantallen asielaanvragen of van de dynamiek van migratie-routes.

Eurostat data zijn afkomstig van de 27 lidstaten en zijn in toenemende mate vergelijkbaar (en geharmoniseerd) in de afgelopen jaren. De data zijn echter nog steeds niet zonder meer vergelijkbaar vanwege verschillen in bronnen, definities, en in methodes van verzamelen tussen de lidstaten. Bovendien worden Eurostat gegevens uitgebracht met een onvermijdelijke vertraging van twee maanden, veroorzaakt door de administratie van asielaanvragen en de correctie van de statistische data.

UNHCR waarschuwt dat personen in meerdere EU landen tegelijkertijd een asielaanvraag open hebben staan, waardoor aantallen asielzoekers per land mogelijk incorrect worden weergegeven. De registratie van emigratie of vertrekdata is vaak zeer onvolledig.